

MANUAL ECOFEMINISTA

CONTRA EL PODER
CORPORATIU

Júlia Martí Comas i Maite Mentxaka Tena

MANUAL ECOFEMINISTA

CONTRA EL PODER
CORPORATIU

Júlia Martí Comas i Maite Mentxaka Tena

LIBROS
EN ACCIÓN

Títol: Manual ecofeminista contra el poder corporatiu

Autors: Júlia Martí Comas i Maite Mentxaka Tena

Support en la investigació i revisions de contingut: Marianna Fernandes, Gonzalo Fernández, Helena González, Miriam García Torres, Joana Bregolat, Mònica Vargas, Marusia López, Tica Moreno, Ana Maria Palacios, Flora Partenio, Alicia Migliaro, Natalia Santos, Iratxe Arteagoitia Blanca Bayas, Juan Hernández, Erika González i Amaia Pérez.

Traducció: Aula d'Idiomes

Disseny i maquetació: Maider Goikoetxea Calvo

Primera edició: Agost del 2023

ISBN: 978-84-125984-6-9

Dipòsit Legal: M.-24272-2023

Imprès en paper 100% reciclat sense clor

Editat per:

LIBROS
EN ACCIÓN

OBSERVATORI DEL DEUTE
EN LA GLOBALITZACIÓ

omal
OBSERVATORIO DE
MULTINACIONALES
EN AMÉRICA LATINA

Llibres en Acció / Ecologistes en Acció:

formacionecologistas@gmail.com // www.ecologistasenaccion.org

C/ Peñuelas 12, local esq. 28005 Madrid Tlf: 915312739

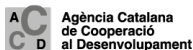
Observatorio de Multinacionales en América Latina (omal.info)

Observatori del Deute en la Globalització (odg.cat)

Amb el suport de:

foru aldundia
diputaci6n foral

Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament

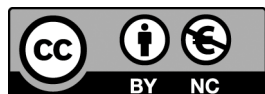

Generalitat
de Catalunya

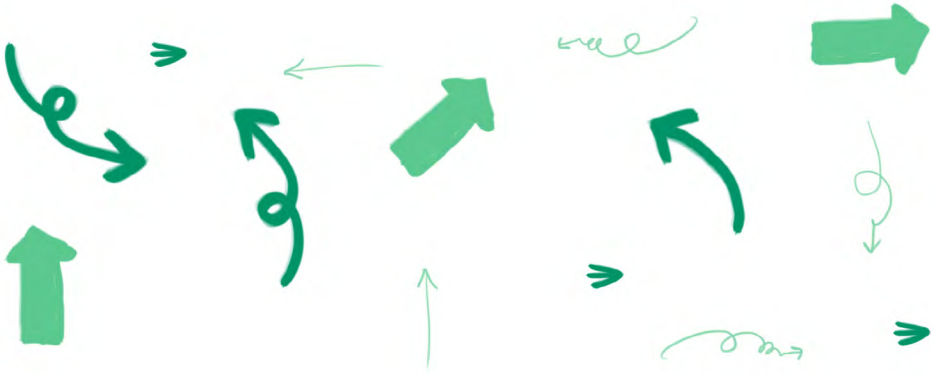

Ajuntament de
Barcelona

El contingut d'aquest document és responsabilitat exclusiva de les organitzacions editores i no reflecteix necessàriament l'opinió dels seus finançadors.

BY NC

CONTINGUTS

A les properes pàgines trobaràs:

1. Una anàlisi ecofeminista del poder corporatiu i els seus impactes

Què hem de dir les ecofeministes sobre el poder corporatiu? 11

2. Cinc recorreguts per començar a desmuntar i posar fi al poder corporatiu:

1. Recorregut econòmic: Atacar el poder econòmic, punxar les finances 20
2. Recorregut jurídic: Posar fi a la impunitat corporativa 31
3. Recorregut polític: Desarticular l'engranatge format per Estats i corporacions 45
4. Recorregut social: Desendollar-nos de les empreses transnacionals 55
5. Recorregut securitari i extractivista: Defensar el cos-territori davant la violència patriarcal capitalista 69

3. Una proposta per enfortir les nostres lluites i pràctiques

Com tenir cura de les resistències en temps de necropolítica? 81

4. Una proposta d'acció

Agenda ecofeminista internacional contra el poder corporatiu 87

UN MANUAL PER TEIXIR XARXES I IMPULSAR LLUITES

Lluites en defensa de la vida i el territori davant de la despossessió? Et preocupa el poder desorbitat que acumulen les empreses transnacionals?

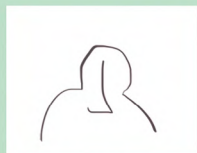
Formes part d'algun col·lectiu? Voleu unir feminisme, anticapitalisme, ecologisme... i interseccionalitzar lluites? Us interessa conèixer altres organitzacions i resistències?

En aquest manual no trobareu respostes ni receptes tancades, però sí una proposta col·lectiva que hem teixit des de diferents col·lectius i territoris per impulsar les lluites ecofeministes contra el poder corporatiu.

Les idees que trobareu les vam començar a dibuixar el maig del 2021 en un espai de debat virtual entre feministes d'Amèrica Llatina i Europa que, des de diferents àmbits, estem confrontant el poder corporatiu.

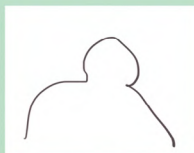
Aquestes van ser les participants:

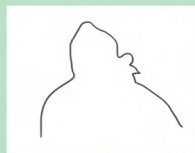
Ana María Palacios
FeministAlde
Bizkaia

Helena González
OMAL
Bizkaia

Amaia Pérez
Colectiva XXX
Bizkaia

Silvia Priis
Colectiva XXX
Bizkaia

Iratxe Arteagoitia
Setem Euskadi

Flora Pozzobon
Basoa
Bizkaia

Amanda Verrone
Mujeres del
Mundo Babel
Bizkaia

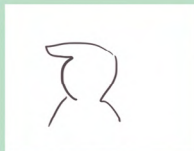
Dalila Delcid
IM-Defensoras
Honduras/
Bizkaia

Miriam García Torres
Ecologistas en
Acción
Madrid

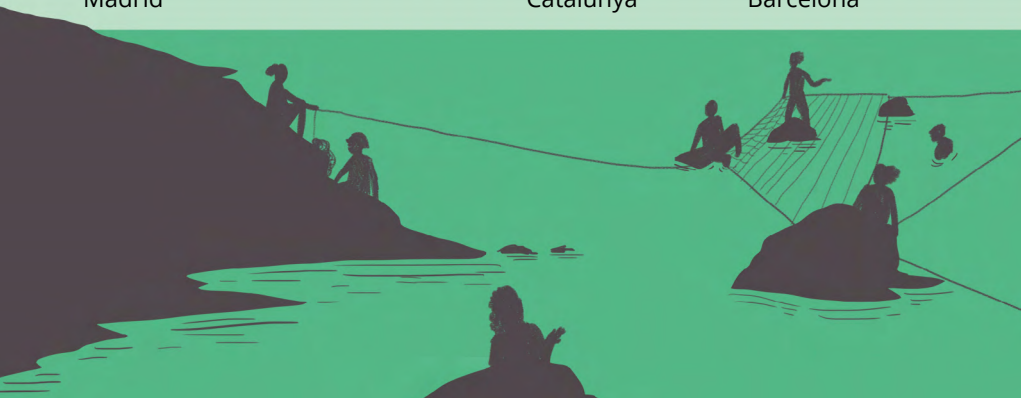
Blanca Boyas
ODG
Barcelona

Mónica Guiteras
Enginyeria Sense
Fronteres
Catalunya

Joana Bregolat
Fridays for
future
Barcelona

Mónica Vargas
 Campaña Stop
 Corporate
 Impunity
 Barcelona

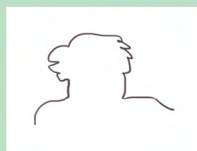
Marusia López
 Iniciativa
 Mesoamericana
 de defensoras
 Mèxic

Tica Moreno
 SOF
 Brasil

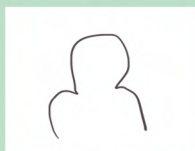
Mariana Fernandes
 Marcha Mundial
 de las Mujeres
 Europa

Flora Partenio
 DAWN
 Argentina

Nisagüey Abril Flores Cruz
 COMAA
 Mèxic

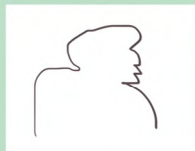
Carolina Amaya
 UNES
 El Salvador

Alicia Migliaro
 Coletivo
 Miradas Críticas
 del Territorio
 desde el
 Feminismo
 Uruguay

Leiria Vay
 CODECA
 Guatemala

Darli Rojas
 Lideresa
 indígena
 Colòmbia

Natalia Santos
 SOF
 Brasil

CARA A CARA CONTRA EL PODER CORPORATIU

Defensar una vida digna, un present i un futur per a totes les persones i per al planeta, ens situa cara a cara contra el poder de les empreses transnacionals i tots els seus aliats.

Enfrontar-nos a aquests goliats –que controlen gran part dels serveis i béns que necessitem, creen imaginaris a través dels grans mitjans de comunicació i construeixen una classe politicoempresarial que governa per a ells– ens pot semblar impossible, inútil, inabastable. Però, davant el rastre de destrucció ambiental, desplaçaments forçats, conflictes armats, femicidis, neofeixismes, gana... que deixen al seu pas, **ens podem quedar amb els braços plegats?**

Conèixer les lluites que ofereixen resistència dia a dia al poder corporatiu, donar-los suport i replicar-les pot ser un primer pas per reconèixer les nostres forces i la possibilitat de construir altres futurs. El futur no té cap motiu per ser la distopia que ens presenta la televisió, podem construir altres imaginaris que no ens paralitzin.¹

Aquest manual vol ser una crida a comprometre'ns, animar-nos a lluitar des de les nostres vides, comunitats, territoris... teixint, alhora, xarxes internacionals d'acció, solidaritat i afectes, en un procés que hem anomenat *internacionalisme ecofeminista popular*.

Una premissa clau per a la construcció d'internacionalisme ecofeminista popular és el diàleg entre experiències i territoris, un fil que travessarà tot aquest manual.

1. Layla Martínez ho explica molt bé a *Utopia no es una isla. Catálogo de mundos mejores* (Episkaia, 2020)

1

QUÈ HEM DE DIR
LES ECOFEMINISTES SOBRE
EL PODER CORPORATIU?

1. Posar-li cara

Parlem de poder corporatiu per anomenar el poder que exerceixen les empreses multinacionals amb el suport d'estats i institucions internacionals.

El rostre del poder corporatiu és el de l'anomenat "BBBAH": blanc, burges, baró, asfaltat, hetero, etc. Un subjecte dominant que imposa les seves necessitats i els seus interessos a costa de les vides alienes, en què co-existeixen tant empreses legals com grups de l'economia criminal.

Coneixem les marques: Repsol, Coca-Cola, OHL, Zara, Iberdrola, BBVA, Monsanto, Bayer, Blackstone, Wallmart... cares visibles d'un entramat de poder opac que dilueix i encobreix responsabilitats.

Però, **qui pren les decisions?** Qui decideix posar el negoci per davant de la vida, saquejar un territori, executar desnonaments, rebaixar costos salarials, vendre menjar porqueria? qui decideix quins riscos són assumibles?

L'**opacitat** és una eina clau per garantir la impunitat corporativa, fa que ens imaginem el poder corporatiu com un monstre sense cap contra el qual es fa impossible lluitar. Necessitem posar de manifest i denunciar els responsables directes de crims corporatius, però també desentranyar la xarxa d'actors que fa possible que hi continuï havent injustícies com ara el tancament de fronteres o la manca de vacunes per a mig món.

BBBAH:

BLANC
BURGES
ASFALTAT
HOME
HETERO
...

2. Desmuntar els relats

Green washing, pink washing, purple washing... Els esforços per amagar els seus impactes amb una capa de maquillatge no s'aturen, a més, ja no només es tracta de rentats de cara, sinó que han aconseguit convertir la retòrica verda, feminista i LGTIB+ en nous nínxols de mercat.

Per exemple, el capitalisme verd, lluny de suposar l'arribada d'un nou capitalisme sostenible, és una estratègia del poder corporatiu per acaparar noves esferes de la vida. S'apropien de discursos, els buiden de contingut i els tornen en contra nostra.

No en tenim prou amb trencar sotes de vidre o que hi hagi més dones als consells de direcció de les grans empreses.

Dona emprendedora és un dels relats que cerca cooptar el feminisme. *Dones emprendedores* són les directives de grans empreses, però també les que reben microcrèdits. En una retòrica que legitima la substitució dels sistemes de protecció social per mecanismes basats en crèdits, que acaben endeutant encara més les dones. A més d'amagar que, per més que hi hagi més dones empresàries, l'explotació de les dones continua sent una de les bases del capitalisme.

“Girl power” proclamaven les samarretes de Bershka (Inditex). [Red Ropa Limpia](#) denuncia que els salaris que cobren les seves treballadores no els permeten cobrir les necessitats bàsiques.

3. Connectar impactes i violències, treure a la llum allò invisibilitzat

Com un paràsit que ens xucla la sang per sobreviure.²

El capitalisme no només explota la nostra força de treball, sinó que també extreu riquesa de les nostres vides i territoris: no es pot entendre el funcionament del poder corporatiu sense el treball de cures no remunerat que fan les dones, els béns públics i la riquesa expropiada a subjectes racialitzats i a la natura. Processos que evidencien la lògica patriarcal, racista i colonialista del sistema capitalista.

Parlem del **conflicte capital-vida**, per denunciar un sistema que ataca la vida en conjunt, que afecta totes les vides (humanes i no humanes). Encara que, com més ens allunyem de la cúspide de poder, més gran és la nostra desigualtat, violència patida, càrregues de cures, etc.

que les nostres lluites locals no siguin cegues a les dinàmiques globals.

La mirada ecofeminista ens permet treure a la llum aquelles dimensions normalment invisibilitzades. A més, si furguem una mica, podem trobar diverses **"tendències subterrànies"**³ que uneixen, sota una lògica comuna, les diferents formes de desposseïció que comet el poder corporatiu avui dia. El repte és convertir aquestes lògiques comunes en els fils necessaris per sargir anàlisis i resistències entre lluites i territoris diversos.

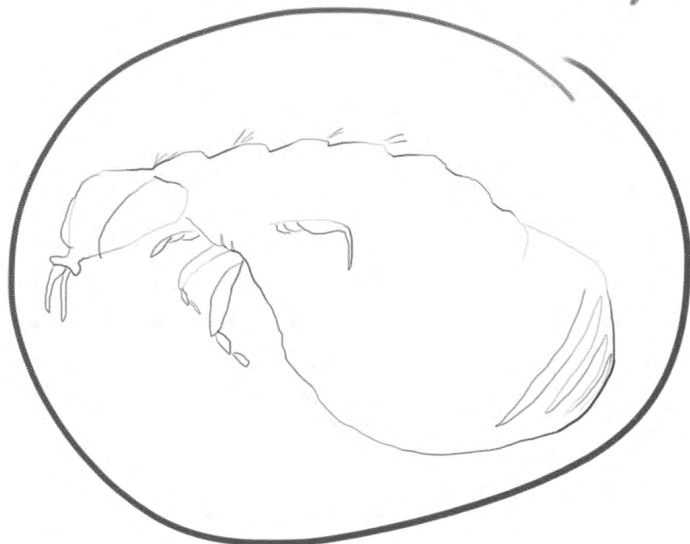
Empènyer la gent cap enfora

Una de les tendències subterrànies del nostre temps són les expulsions: desplaçaments forçosos, empresonament massiu, desnonaments, atur... A més, aquestes expulsions es basen, com afirma Mbembe "en una divisió de cossos, entre els quals es poden moure amb llibertat i aquells als quals se'ls marca com un perill", segons el gènere, la raça o la classe. Tot i això, com afirma la defensora garífuna Miriam Miranda (Hondures) són moltes les que es resisteixen a ser expulsades i romanen al seu territori malgrat les amenaces.⁴

2. Fraser, Nancy (2020) *Los talleres ocultos del capital*. Traficantes de sueños.

3. Aquesta idea la va plantejar Saskia Sassen el 2015 al llibre: *Expulsiones. Brutalidad y complejidad en la economía global* (Katz editores).

4. Mbembe, Achille (4/11/2019) "Los cuerpos como fronteras", Gaceta UNAM i Miriam Miranda (28/11/2018) "[La lucha desde la identidad cultural es tremendamente revolucionaria](#)", Pikara

Tipus de paràsit: **CAPITALISME**

Capacitat d'adaptació: **ALTA**

Tractament pels seus defectes: **EN ACTIU I EN CONTINUA REVISIÓ**

4. Defensar el cos-territori

La noció de **cos-territori** ens convida a reconèixer l'arrelament i la relació dels cossos amb el territori que habiten, a ser conscients de l'ecodependència i la interdependència. Ens porta a visibilitzar els impactes del poder corporatiu als nostres cossos, a les nostres vides, partir de les vivències per generar coneixement de forma col·lectiva.

Per a les dones i els pobles originaris d'Abya Yala, el territori és molt més que un espai físic, es tracta del lloc que un col·lectiu assumeix com a propi perquè hi té el seu suport i reconeix la seva història, perquè s'hi enterren i s'honra la memòria dels i les ancestres.⁵

En el cas dels megaprojectes, la connexió entre el cos i el territori es fa evident, ja que, **amb el control del territori per part de les empreses, arriba el control del cos de les dones:**

- Es produeix una militarització i control de la seva sexualitat (a través de la prostitució, la violència masculista, l'expansió de les malalties...).
- També es produeix la desarticulació d'economies locals i s'aprofundeix en la dependència de capitals estrangers. La vida es converteix en una reproducció de la vida per a la mina, la refineria, la maquila o l'agroindústria.

5. Aura Lolita Chávez Ixcaquic i Marusia López Cruz (2021) "Protección colectiva para defender el territorio, defensa del territorio para proteger la vida" JASS & Fund for Global Human Rights

APRENEM DE...

El **territori-cos-terra** és l'expressió que utilitzen des del feminisme comunitari llatinoamericà per visibilitzar que les agressions al territori sempre tenen un impacte sobre els cossos, que es converteixen també en un lloc de resistència.⁶

Al servei de què està la reproducció de la vida en un món dominat per les transnacionals?

Marianna Fernandes

6. Si us interessa aquest tema, us recomanem: [Mapeando el cuerpo-territorio. Guía metodológica para mujeres que defienden sus territorios](#)

2

VOLEM ACABAR AMB EL PODER CORPORATIU, PER ON COMENÇEM?

Els recorreguts que us proposem plantegen *estratègies de lluita*, reivindicacions i *agendes ecofeministes* i *alternatives concretes* per impulsar la transició ecosocial i transformar les nostres vides. Per recórrer-los serà imprescindible organitzar-nos en col·lectius, assemblees veïnals, sindicats, organitzacions polítiques i moviments.

ESTRATÈGIES

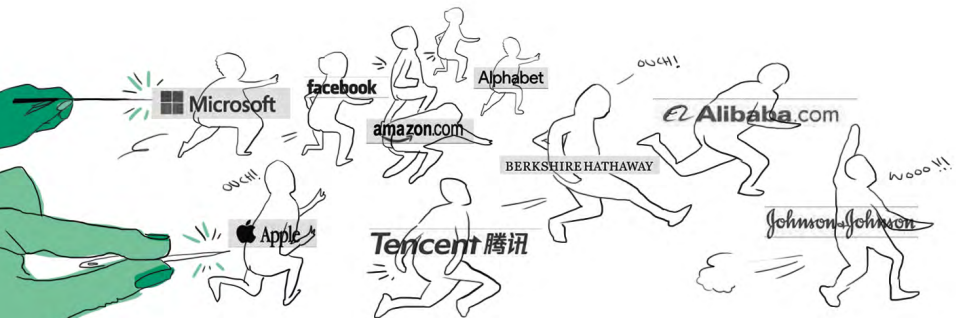
AGENDA

ALTERNATIVES

1. RECORREGUT ECONÒMIC: ATACAR EL PODER ECONÒMIC, PUNXAR LES FINANCES

El motor que mou les empreses transnacionals és la maximització de beneficis a qualsevol preu. En un món globalitzat i dominat per les finances, la carrera per la competitivitat les obliga a créixer sense límits per no desaparèixer, això ha fet que cada vegada menys empreses tinguin el control financer de la major part de la producció i consum global. A més, a través de fusions, s'han anat generant conglomerats econòmics amb un poder enorme sobre les nostres vides, com és la fusió de Bayer i Monsanto, que controla l'agronegoci i les farmacèutiques.

D'altra banda, les multinacionals es mouen pel món a la recerca de les millors condicions per a les seves operacions, cosa que els permet fugir sense gaires traves de regulacions i impostos. I, gràcies a la dependència econòmica generada per les polítiques neoliberals, poden amenaçar els governs amb la deslocalització o la fuga de capitals i aconseguir polítiques a mida.

Com connectar els deutes ecològics amb els deutes domèstics i els deutes monetaris de molts països del sud?

Flora Partenio

1.1. Acabar amb la dictadura del deute

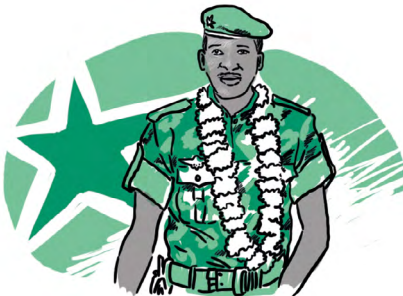
El poder financer té moltes cares. Des dels bancs rescatats amb l'excusa que eren massa grans per caure, les arques públiques buidades per l'evasió d'impostos, fins als desnonaments per impagament d'hipoteques, les retallades en serveis públics o el finançament de la indústria de la guerra i l'espoliació. Com enfrontar-nos-hi?

A causa de la **finançarització**, tota l'economia acaba girant sobre la base de les lògiques de rendibilitat del sistema financer global. A més, la finançarització s'expandeix a través de xarxes opaques d'inversió i paradisos fiscals. BlackRock, per exemple, és el banc més gran del món i, gràcies al *Big Data*, pot convertir la terra, les inquilines, els aliments... en actius sota el seu control.⁷

a) No cal pagar tots els deutes, hi ha deutes injustos i il·legítims que podem impugnar

- El moviment en defensa de l'habitatge ha aturat milers de desnonaments gràcies a la solidaritat veïnal. Els deutes no poden estar per sobre del dret a l'habitatge!
- Amb el lema *No debem, no paguem!* denunciem els deutes odiosos que, contrets per pagar guerres o rescats bancaris, han acabat empobrint la població.

"No podem pagar el deute perquè, al contrari, ens deuen el que les riqueses més grans mai podran pagar, és a dir, el deute de sang. És nostra la sang que ha estat vessada."

Thomas Sankara
(president de Burkina Faso assassinat)

7. Si voleu saber-ne més us recomanem l'informe: TNI (2020) [El capitalismo clandestino y la financiación de los territorios y la naturaleza](#)

APRENEM DE..

Les **auditories ciutadanes** són processos de pedagogia política que poden servir per donar respostes emancipadores al deute (com impagaments o renegociacions). Es poden impulsar a diferents escales, per exemple, sabeu si el vostre municipi està sobreendeutat i qui en són els responsables?⁸

AGENDA

b) Les grans empreses han de pagar. Cal acabar amb els paradisos fiscals i augmentar impostos a les grans empreses

APRENEM DE..

Des d'ATTAC proposen un **impost unitari** a escala global, que divideixi els guanys globals totals d'una multinacional entre cada país on opera, segons el nombre d'empleats, facturació i actius físics a cada lloc, perquè cada país rebi la proporció d'impostos que li correspon.⁹

Altres mesures que s'haurien d'implementar són:

- Un acord fiscal entre estats per evitar la competència d'estímul fiscal i impulsar la lluita contra el frau.
- Un impost a les transaccions financeres que penalitzi els fluxos especulatius (l'anomenada Taxa Tobin).
- Obligacions a les empreses i corporacions per tal que facin públiques les seves inversions, beneficis i impostos.
- Penalitzacions a les empreses amb fons o filials a paradisos fiscals en l'obtenció de contractes públics.
- Una fiscalitat justa amb perspectiva de gènere, que no reforci el model de família tradicional ni perjudiqui les famílies monomarentals.

8. Per saber-ne més: <https://auditoriaciudadana.net/>

9. Si voleu saber-ne més, podeu cercar l'article "Tributación unitaria para frenar la evasión fiscal de las empresas transnacionales" a <https://attac.es/>

Els "[Paradise Papers](#)" van revelar les trampes fiscals d'Uber, Apple, Nike, Inditex, HSBC o Citigroup.

ALTERNATIVA

c) Que no juguïn amb els nostres diners, ni amb les nostres vides

Les *Fintech* (Tecnologies Financeres) han facilitat l'accés a crèdits a població empobrida mitjançant aplicacions que sobreendeuten les famílies. Sovint les seves usuàries acaben tornant més del doble de la quantitat que van rebre.

Endeutar-se per a poder viure no hauria de ser la solució. Si no hi ha protecció social pública, cal reivindicar-la i crear-la als barris, a les comunitats, buscar maneres de resoldre necessitats de forma col·lectiva.

*Al 4t recorregut donem més pistes sobre com.

I donar suport i recolzar-nos en les iniciatives de finançament col·lectiu o cooperatiu per a projectes socials.

El [moviment feminista argentí](#) denuncia el deute públic i familiar com un atac més contra la vida de les dones i les dissidències.

T'HAS PLANTEJAT...?

Els bancs i els fons d'inversió utilitzen els estalvis i els fons de pensions per especular. Una manera d'estar segura que els teus estalvis (o els de la teva cooperativa, associació, municipi) no financin armament o empreses extractives és dipositar-los a la **Banca ètica i cooperativa**.

1.2. Barrar el pas a (nous) nínxols de negoci

La crisi ecològica i reproductiva converteix la digitalització, el capitalisme verd i l'economia de cures en nínxols clau per a l'acumulació capitalista. **Com podem frenar-ne l'avenç?**

a) Ecofeminisme i ecosocialisme: antídots davant del capitalisme verd

La **finançarització de la natura** es dona principalment per:

1. La necessitat del capital financer d'invertir en actius segurs, com són la terra o les primeres matèries;
2. La creació de "mercats de compensació" que permeten destruir la natura mentre es compensi aquest dany en un altre lloc, de manera que es mercantilitza la naturalesa amb l'excusa de protegir-la.¹⁰

Després d'haver arrasat el món (i continuar-ho fent) les grans corporacions puguen a l'onada ecologista per proclamar que "assumeixen el repte", que estan disposades a invertir en sectors "sostenibles" i a "compensar" els danys. **Ens diuen "confieu en nosaltres, us traurem d'aquí".**

Però, qui confiarà en una petroliera per frenar el canvi climàtic? Qui pot creure que deixar-los acaparar encara més terres per als seus megaprojectes renovables pot ser sostenible? Qui permetrà que desplacin pobles per als seus projectes de "compensació climàtica"?

Hem de confrontar les seves falses sortides i defensar les alternatives ecofeministes i ecosocialistes, que tenen una base democràtica, arrelada al territori i amb justícia entre territoris i persones.

→Als recorreguts 4 i 5 proposem diverses d'aquestes alternatives.

10. Per saber-ne més: GRAIN (2021) ["El 'maquillaje verde' de las corporaciones: las 'emisiones netas cero' i 'las soluciones basadas en la naturaleza' son un enorme fraude"](#) i Melissa Moreano (2021) ["Nuestros ecosistemas son más que sumideros de carbono"](#), *Jacobin América Latina*

Els pobles indígenes de l'Istme de Tehuantepec (Oaxaca, Mèxic) resisteixen contra els [megaprojectes eòlics](#) que han acabat amb estils de vida tradicionals, demostrant que no totes les renovables són netes i justes.

T'HAS PLANTEJAT...?

La “tecnoutopia” (la confiança cega en les tecnologies com a forma de resoldre els nostres problemes) és perillosa, ens paralitza i sovint promou innovacions contraproduents. Per exemple, la idea falsa que podem substituir tot el parc d'automòbils per vehicles elèctrics, que obvia els impactes d'aquesta indústria i l'escassetat de materials.¹¹

11. Podeu llegir el posicionament d'Ecologistes en Acció (2020) sobre aquest tema [“El cotxe elèctric, no resoldrà la crisi climàtica”](#)

b) Defensar el dret col·lectiu a la cura davant la privatització

El poder corporatiu examina les nostres vides buscant maneres de monetitzar la nostra necessitat de cures. Ja s'ha fet amb el control dels serveis públics a través de l'externalització i la privatització i cerca maneres de seguir ampliant el negoci.

Care.com, Zolvers, Sitly són empreses de plataforma al sector de cures, que deixen les treballadores en situacions d'indefensió: els clients poden deixar avaluacions sobre les treballadores, però les treballadores no tenen el mateix dret.¹²

Dret col·lectiu a la cura significa garantir cures dignes per a totes les persones, però també condicions dignes per a les que cuiden, ja sigui de forma remunerada o no. Per això hi ha diversos passos a fer:¹³

1. Ampliar els serveis públics de cura i garantir-ne la gestió pública (o comunitària).
2. Redistribuir feines, reduir la jornada laboral (sense reducció de salaris) i adaptar horaris.
3. Impulsar la corresponsabilitat i enfortir les xarxes comunitàries per trencar l'aïllament domèstic.
4. Garantir condicions de treball dignes, posar fi als règims especials al sector de cures i regularitzar les migrants.

* a les properes pàgines veurem com anaravansant en aquests punts.

12. Podeu trobar més informació a l'informe de la Marcha Mundial de las Mujeres (2020) "[Crítica feminista al poder corporatiu: textos para la acción](#)" o al webinar "[Ofensiva corporativa contra los cuidados](#)" disponible a www.omal.info

13. A "[Derivas feministas hacia el bienvivir](#)", Colectiva XXK aprofundeix en la idea del "dret col·lectiu a la cura".

• VIVES I COMBATIVES •

* SI NOSALTRES PAREM, EL MÓN

S'
A
T
U
R
A
*

“Si nosaltres ens aturem, s’atura el món”. Les vagues feministes van demostrar el potencial de superar la divisió productiu/reproductiu a les lluites anticapitalistes.

AGENDA

c) Posar la salut per davant dels beneficis empresarials

COVAX és l'òrgan internacional encarregat de la distribució de vacunes, que hauria de vetllar perquè arribessin a tota la població mundial. Tot i això, la influència del sector privat en aquest òrgan fa que la seva missió sigui evitar trastornar el mercat farmacèutic mundial i direccionar les vacunes segons preferències geopolítiques.¹⁴ A més, la influència d'actors privats (com la Fundació Bill i Melinda Gates) en la gestió de la pandèmia es consolida a través de la lògica de les múltiples parts interessades.

* vegeu pàgina 47

La pandèmia ha evidenciat la urgència de lluitar per:

- Sistemes de salut públics i de qualitat, amb garanties d'accés universal per a tota la població independentment del seu estatus migratori.
- Liberalització de les patents de vacunes i medicaments i control públic del sector farmacèutic.
- Condicions de treball digne per al personal de salut i de cures.
- Mecanismes internacionals democràtics per gestionar els reptes globals.

14.FOEI (2021) [“COVAX, un órgano mundial de múltiples partes interesadas que puede acarrear riesgos sanitarios y políticos para los países en desarrollo y el multilateralismo”](#)

APRENEM DE...

#Fem4PeoplesVaccine

La campanya **Feministes per una Vacuna Popular** (FPV per les sigles en anglès) fa campanyes de sensibilització i incidència per aconseguir vacunes, medicaments, teràpies i equips contra la COVID-19 equitatius, accessibles i assequibles. A més pressiona els governs perquè alliberin les patents, per garantir la salut a tota la població.

ALTERNATIVA

d) Davant la digitalització corporativa: sobirania digital i tecnològica¹⁵

SABIES QUE...?

Les **empreses-plataforma** (com Amazon, Uber, Globus) utilitzen les tecnologies digitals per controlar mercats i fugir de la regulació en sectors com: comerç minorista, finances, atenció de la salut, agricultura, missatgeria, transport o cures.

Mirar darrere de la pantalla! Els núvols també contaminen i exploten:¹⁶

- Eixams de microxips, cables submarins, granges de servidors, satèl·lits, grans ventiladors, magatzems d'energia, mòdems, antenes...
- Col·laboradors deslocalitzats amb retribucions mínimes i impossibilitat d'organitzar-se.
- Noves formes de treball extremadament precàries.

Per avançar cap a la sobirania digital hauríem de recuperar la capacitat tecnològica de les mans del poder corporatiu, però també buscar formes de desaccelerar i trencar amb l'accés i la connexió permanent.

Per exemple, hauríem de ser capaces d'impulsar i confiar en centres de dades petits, amb d'encesa i apagada sostinguts amb energies renovables locals.

15. Els continguts d'aquest apartat els hem llegit a www.donestech.net

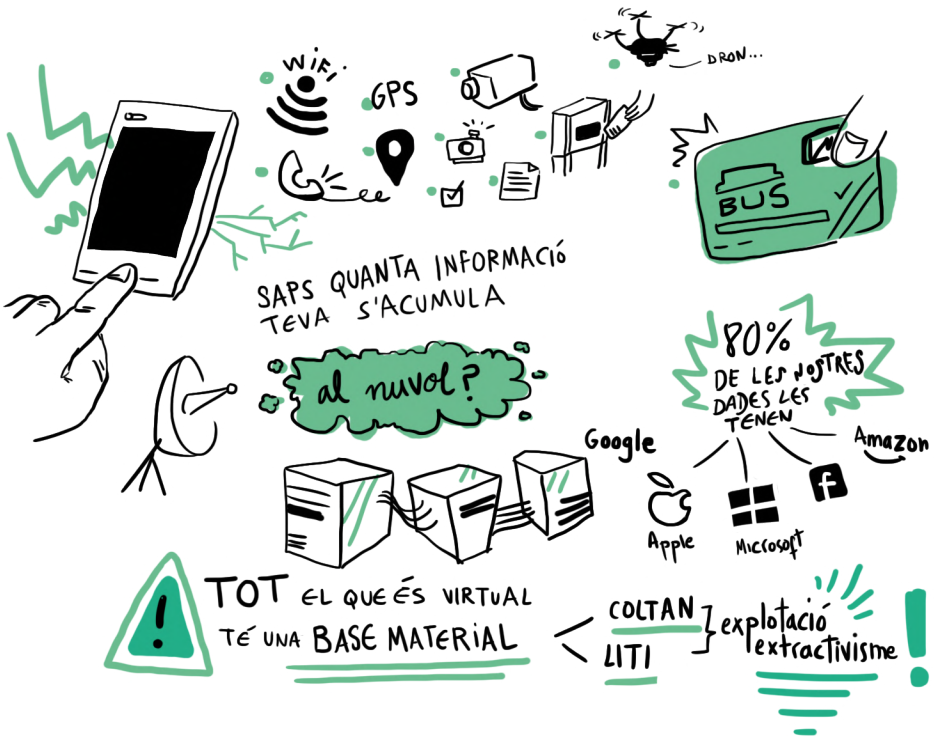
16. Us recomanem el vídeo "[Crítica feminista al poder corporatiu #3. La digitalització](#)" que podeu trobar al canal de youtube de la Marcha Mundial das Mulheres.

T'HAS PLANTEJAT...?

Trucs per construir una internet amb justícia ambiental :

- ✓ Compartir infraestructura, programari, xarxes, amb serveis comunitaris i cooperatius
- ✓ L'aparell més ecològic serà sempre el que ja tenim. Allarga la seva vida útil o porta'l on puguin recuperar-lo!
- ✓ Eliminar espai als teus dispositius: e-mails que ja no llegiràs, fotos repetides, etc.

2. RECORREGUT JURÍDIC:

POSAR FI A LA IMPUNITAT CORPORATIVA

El poder jurídic de les corporacions se sustenta en una arquitectura jurídica de la impunitat que els permet vulnerar drets sense conseqüències, mentre garanteix la seguretat jurídica de les seves inversions.

En concret, la impunitat corporativa es deu a la desregulació i la feblesa dels sistemes jurídics nacionals i a la inexistència de mecanismes coercitius a escala internacional que obliguin les corporacions a respectar els drets humans. Un buit legal que s'ha intentat maquillar amb mecanismes voluntaris, de dret tou, com la Responsabilitat Social Corporativa, que contrasten amb la duresa del dret corporatiu global, que compta amb nombrosos mecanismes per fer efectives les sancions contra els Estats que s'atreveixen a anar contra els interessos corporatius.¹⁷

Les estructures jurídiques de la desposseïció ho converteixen tot en objecte de transacció mercantil, tornant disponible per al mercat tot allò que és valuós a la vida.

Aleida Hernández

17. Podeu aprofundir més en aquest tema amb el vídeo "[Adónde va el capitalismo español? \(2ª part\): La arquitectura jurídica de la impunidad](#)" que està disponible al bloc *Una de les nuestres* a www.elsaltodiario.com

2.1. Disputar drets contra la (des)regulació corporativa

Els drets no cauen del cel, cal lluitar per aconseguir-los i defensar-los. A més, defensar drets és molt més que aconseguir que s'aprovin lleis amb les nostres demandes, es tracta d'un procés permanent de conflicte i negociació, ja que les lleis i els acords queden en paper mullat si no hi ha prou força acumulada per fer-les efectives.

ESTRATÈGIA

a) Revertir els ajustaments neoliberals

Aleida Hernández es refereix al **dret de l'espoli** (derecho del despojo) per descriure el paper que ha jugat el dret en els processos de desposseïció: arran de la globalització neoliberal han sorgit nous centres de producció jurídica públics i privats que elaboren normes (com a tractats comercials, acords de la OMC, tribunals d'arbitratge, etc.) que legalitzen la desposseïció de béns públics, comuns i dels drets de les persones.

El deute extern és un dels instruments preferits de les institucions financeres internacionals per "disciplinar" governs i imposar el *dret de l'espoli* a canvi de rescats. A l'Estat espanyol, l'any 2011 es reforma la Constitució per incloure "la prioritat absoluta del pagament del deute públic", imposant així l'austeritat i les retallades en serveis públics per poder pagar les institucions financeres.

La victòria del No (oxi) al **referèndum del 2015** a Grècia va demostrar la possibilitat d'impugnar l'ajust neoliberal, encara que el govern acabés acatant-lo, desatentent el mandat popular.

T'HAS PLANTEJAT...?

La crisi actual es pot convertir en una nova excusa per condicionar els fons de recuperació a l'aprovació de reformes estructurals de pensions, laboral o fiscal. Això, com afirmen des d' *Euskal Herriak Kapitalari Planto*, ens obliga a estar atentes i no deixar-nos enganyar pels cants de sirena que parlen de refundacions verdes del capitalisme.

ESTRATÈGIA

b) Respondre a la urgència, blindar drets

Per contrarestar el poder jurídic de les grans corporacions necessitem mobilitzacions àmplies i constants que facin avançar la defensa dels drets humans. Les experiències més reeixides en aquest àmbit són les que:

- Desmunten la “cultura dels experts” per articular les persones que resisteixen les vulneracions de drets des de baix.
- Aconsegueixen crear espais de convivència on fer-se fortes i canviar els rols.
- Fan front a la urgència des del suport mutu, la desobediència i la negociació amb empreses i institucions.
- Combinen la immediatesa amb les estratègies d'incidència per blindar drets.

L' **Aliança contra la pobresa energètica (APE)** lluita contra els talls de llum i aigua pressionant les empreses i les institucions amb mobilitzacions, ocupant seus d'empreses i defensant regulacions. A través dels assessoraments col·lectius transformen la culpabilització i la victimització en defensa de drets.

c) Frenar els Tractats Comercials i d'Inversió

Els Tractats Comercials i d'Inversió són els pilars del *dret de l'espoli*, peces clau per garantir la impunitat corporativa i la seguretat jurídica per a les inversions. A més de ser una palanca per facilitar la mercantilització de cada cop més esferes de la vida, garantir la continuïtat de l'extractivisme i refermar la divisió internacional del treball.

L'aliança continental "No a l'ALCA" va aconseguir frenar l'Àrea de Lliure Comerç de les Amèriques el 2005 i va consolidar la crítica al sistema socioeconòmic neoliberal.

Les campanyes contra l'ALCA, el TTIP (Tractat entre la UE i els EUA), el CETA (Tractat entre la UE i el Canadà) o la Plataforma "[Amèrica Llatina millor sense TLC](#)" han demostrat la importància de lluitar contra els tractats a través de:¹⁸

- Aliances àmplies (sindicats, moviments socials, organitzacions veïnals, organitzacions polítiques...).
- Anàlisis que no es limitin als impactes concrets, que impugnin tot el model.
- Estratègies que combinin la incidència amb mobilitzacions massives.
- Processos de formació popular, poble a poble, per transmetre les conseqüències dels tractats en la vida quotidiana.

18. Podeu aprofundir en aquest tema amb l'informe d'Amaia Pérez (2017) [Aprendizajes de las resistencias feministas latinoamericanas a los tratados de comercio e inversión](#). OMAL

d) Desnormalitzar l'excepcionalitat

Una altra cara del dret de l'espoli és la normalització de l'excepció, és a dir, la institucionalització de situacions d'"excepció" en què els drets humans se su-primeixen. En són un exemple:

- Les polítiques migratòries, que redefeixen aquells que són subjectes de dret i aquells que no.
- Les Zones Econòmiques Especials que estableixen territoris "lliures de drets" perquè operin les transnacionals.
- Les polítiques de tancament a escala mundial, des de l'empresonament massiu, fins al setge i aïllament de pobles sencers com el palestí, el sahrauí, el kurd, etc. en què s'elimina el dret a una vida digna de milions de persones.
- Les relacions entre Estat, economia legal i economia criminal a les fronteres i zones de despossecció.

Necropolítica és un concepte encunyat per *Achille Mbembe* per descriure la violència del capitalisme contemporani. Posa en evidència com el capitalisme gestiona la població supèrflua, no explotable, a través de la mort i la por. Com hem vist en la gestió de la pandèmia, la gent gran és exemple d'aquestes vides que no compleixen el mandat productiu capitalista i, per tant, se'ls deixa morir.

El més urgent per desactivar les polítiques de por i mort és posar-les de manifest, desnormalitzar-les. Denunciar que encara que aquestes pràctiques passen a les "perifèries" són a l'ADN del sistema capitalista, no són excepcions, ni "mals menors" que es puguin passar per alt.

Jornaleras de Huelva en lluita denuncien que la manca de controls i inspeccions, sumada al racisme i a l'estigma, produeixen una vulneració sistemàtica dels drets de les treballadores migrants a l'agroindústria que pateixen tota mena de violència i explotació.

AGENDA

e) Reconstruir els drets humans des de baix

Si volem convertir els drets humans en una veritable eina per a l'emancipació, el repte és doble:

- Defensar la seva universalitat, interdependència i exigibilitat davant dels intents de redefinir els qui són subjectes de dret i d'anul·lar els mecanismes per fer-los efectius.
- Reconstruir els drets humans des de baix per eliminar els seus caires individualistes, colonials i patriarcal i ampliar-los incorporant els drets de la naturalesa i la noció de "pobles transnacionals".

APRENEM DE...

Els pobles indígenes van aconseguir el 1989 que la Conferència General de l'OIT adoptés el **Conveni 169 sobre Pobles Indígenes i Tribals en països Independents**, reconeixent-los com a subjectes de drets col·lectius, i atorgant-los el dret al desenvolupament propi i el dret a la consulta prèvia lliure i informada. Van demostrar, així, la possibilitat de transformar el dret des de baix, encara que, més de 30 anys després, continua existint el repte de garantir-ne l'efectivitat i la implementació.

2.2. Impulsar mecanismes de control

La lògica de la **Responsabilitat Social Corporativa**, basada en normes voluntàries, unilaterals i sense exigibilitat jurídica, ha colonitzat les Nacions Unides i és defensada per la majoria de governs, malgrat que les comunitats afectades denuncien la seva inefectivitat.

De fet, les vulneracions sistemàtiques de drets humans comeses per transnacionals demostren la inutilitat que siguin les mateixes empreses les que s'autoregulin, i la ineficàcia de qualsevol norma que no tingui mecanismes públics de control.

—▶ Tot i això, l'aposta per l'autoregulació es reforça amb la proposta de la **diligència deguda** que si bé és cert que avança en l'obligatorietat, només obliga les empreses a elaborar plans de prevenció de riscos, en comptes d'obligar-les a complir el dret internacional dels drets humans.¹⁹

Des del 1993 la **Unió d'Afectats i Afectades per les Operacions Petroleres de Texaco (UDAPT)** busca justícia pels abocaments d'aigua tòxica i cru realitzats per Chevron-Texaco a la selva amazònica. El 2011 van aconseguir que un tribunal equatorià imposés a l'empresa una indemnització de 8.400 milions d'euros. Tot i això, la sentència no ha pogut fer-se efectiva ja que l'empresa se'n va anar del país i els intents de la UDAPT de traslladar el procés a altres països han fracassat, evidenciant la urgència de comptar amb un tribunal internacional per jutjar aquest tipus de casos.

19. Podeu trobar la definició de conceptes com "RSC" o "diligència deguda" a l'**Aula Crítica** de la web www.omal.info

Tres opcions alternatives a la RSC que permetrien controlar les empreses transnacionals són:

a) Tractat Vinculant sobre empreses i drets humans

El 2014, el Consell de Drets Humans de les Nacions Unides va aprovar una resolució històrica per al control de les transnacionals, que establia el mandat de negociar unes normes vinculants amb mecanismes d'execució. Tot i això, a causa de canvis als governs que el van impulsar i la pressió de la Unió Europea i els Estats Units, és possible que s'acabi aprovant un tractat descafeïnat.

El **Tractat Internacional dels Pobles per al Control de les Empreses Transnacionals** recull les propostes de la *Campanya Global Desmantellem el Poder Corporatiu* per acabar amb la impunitat corporativa. La seva elaboració col·lectiva evidencia que els moviments socials i les comunitats afectades també poden ser actors i subjectes de la construcció del dret.²⁰

b) Extraterritorialitat

És a dir, demandar a una empresa al seu país d'origen independentment del lloc on van passar els fets denunciats.

Els Estats tenen l'obligació de respectar, protegir i complir els drets humans tant dins del territori com extraterritorialment. Tot i això, el "vel corporatiu" permet a les empreses transnacionals i els seus directius eludir responsabilitats gràcies a la "separació jurídica" entre la matriu i les seves filials o proveïdors.

20. Podeu llegir-ho aquí: www.stopcorporateimpunity.org

El poble Ogoni de Nigèria ha aconseguit una **sentència històrica contra Shell** en un tribunal holandès: responsabilitza l'empresa matriu de la contaminació sistemàtica del Delta del Níger, per manca de control.

ALTERNATIVA

c) Jurisdicció Universal

La Jurisdicció Universal²¹ obliga els tribunals nacionals a investigar i, si escau, enjudiciar els crims internacionals amb independència del lloc on s'hagin comès, de la nacionalitat del possible responsable o de les víctimes, mitjançant l'aplicació del dret penal intern i/o internacional.

Els **principis de Madrid-Buenos Aires**, elaborats per juristes internacionals el 2015, plantegen la possibilitat d'ampliar la Jurisdicció Universal a "crims econòmics i contra el medi ambient que per la seva extensió i escala afecten greument els drets humans de grups o col·lectivitats o suposin la destrucció irreversible d'ecosistemes".

→ Però, perquè es pugui fer efectiu, caldrà adaptar les legislacions nacionals, així com la voluntat de jutges i jutgesses disposades a impulsar aquest tipus de casos.

APRENEM DE...

La **judge argentina María Servini de Cubría**, que investiga des de fa anys els crims del franquisme davant l'omissió d'investigació judicial a Espanya, ha processat l'exministre Rodolfo Martín Villa per quatre homicidis que considera produïts en un context de crims contra la humanitat, el 1976 i 1978, i que per tant no prescriuen i poden ser objecte de la Jurisdicció Universal.

21. Per a més informació vegeu: jurisdiccionuniversal.org

Críteris que hauria de complir qualsevol intent de regulació i control de les empreses transnacionals:

- ✓ Centrar l'àmbit d'aplicació a les **empreses transnacionals**: les empreses transnacionals són persones jurídiques i, per tant, subjectes i objecte de dret.
- ✓ Impulsar **normes vinculants** davant dels acords voluntaris i regular obligacions específiques de les empreses transnacionals
- ✓ **Reafirmar la primacia dels drets humans** sobre els tractats de comerç i d'inversió i incloure les responsabilitats i les obligacions d'organismes internacionals
- ✓ Detallar les **obligacions extraterritorials** dels Estats i les empreses
- ✓ Establir la **dobla responsabilitat** internacional d'empreses i directius, per les activitats de la seva matriu, filials, proveïdors i contractistes
- ✓ Millorar les **vies d'accés a la justícia** i la reparació i avançar en l'exigibilitat a través de mecanismes com ara centres de recerca i acompanyament, fiscalies específiques o, a nivell internacional, una cort mundial sobre transnacionals i drets humans
- ✓ Afavorir la **participació** de tots els actors socials en la creació, aplicació i seguiment de la regulació i garantir una supervisió pública adequada

2.3. Impedir que els crims quedin impunes

Hem parlat de com defensar drets i com podríem aconseguir revertir la impunitat corporativa. Però, mentrestant, què fem davant dels crims sistemàtics que cometen les empreses transnacionals a tot el món?

Aprenent de l'experiència de les comunitats afectades per megaprojectes corporatius, podem dibuixar diversos **camins cap a una justícia popular i feminista**. Una justícia que no revictimitzi, que no tregui veu a les seves protagonistes, i que no es conformi amb la ineficàcia dels sistemes jurídics actuals.

El juliol del 2021, després de 5 anys de l'assassinat de Berta Cáceres, un tribunal hondureny va condemnar l'expresident de la constructora DESA, en una decisió històrica que demostra el paper de l'empresa en l'assassinat de la defensora del territori. Es tracta d'una victòria popular del **Consell Cívic d'Organitzacions Populars i Indígenes d'Hondures (COPINH)** que va suposar un pas important per trencar el "pacte d'impunitat" a Hondures.

a) Vies legals

Tot i que comptem amb pocs mecanismes legals efectius per defensar els drets humans, combinar la mobilització i la pressió política amb l'activació de vies legals pot servir per paraitzar o alentir un megaprojecte, o aconseguir algun tipus de reparació. Tot i que en qualsevol cas cal valorar si el temps i l'energia que requereixen aquests processos valen la pena ja que moltes vegades no es compleixen les expectatives.

T'HAS PLANTEJAT...?

Com utilitzar el dret per frenar o expulsar una transnacional?

1. Exigir que es controli la constitucionalitat de les normes aprovades a favor de les empreses transnacionals, així com la seva adequació al dret internacional dels drets humans.
2. Presentar al·legacions per l'incompliment dels processos administratius o la normativa mediambiental, per exemple.
3. Presentar empares reclamant el dret a la consulta prèvia o la titularitat col·lectiva de la terra.
4. Denunciar l'empresa o els seus directius per incompliment de la legislació, per activitats no contemplades als permisos obtinguts o per les agressions sofertes.
5. Activar els mecanismes de denúncia internacionals, com el Protocol Facultatiu del Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals, les denúncies davant dels comitès de l'Organització Internacional del Treball, els Punts Nacionals de Contacte (que depenen de l'OCDE) o els sistemes de responsabilitat dels bancs multilaterals (en el cas que hagin participat al megaprojecte). També es pot explorar la possibilitat de presentar un cas d'extraterritorialitat, encara que hi ha pocs precedents.
6. Visibilitzar la ineficàcia dels canals oficials i aliar-se per exercir pressió internacional.

ESTRATÈGIA

b) Desobediència

L'ús alternatiu del dret implica l'ús legal, al·legal i il·legal. Quan la legalitat xoca amb la legitimitat internacional dels drets humans, la desobediència civil es converteix en una eina clau per a la tutela popular dels drets humans.

Talls de carreteres, bloqueig d'accessos, sabotatge de megaprojectes, ocupació de fàbriques... poden ser claus per frenar la construcció d'un megaprojecte, danyar econòmicament l'empresa o aconseguir impacte mediàtic.

4 ANYS

El Front dels Pobles en Defensa de la Terra i l'Aigua (Mèxic) es va plantar durant 4 anys a **Apatlaco** (Morelos) impedit la construcció de l'aqüeducte en el marc del projecte Integral Morelos, fent efectives les empareques que protegeixen la seva aigua.²²

22. Podeu llegir més sobre aquest cas aquí: Júlia Martí (2021) [¿Internacionalización empresarial a cualquier precio?](#), OMAL.

c) Davant del descrèdit i la invisibilització: Reconeixement

Cridant "jo sí que et crec" denunciem un sistema que revictimitza, que deslegitima el patiment, que obliga les víctimes a ser les que demostrin els fets, que no protegeix ni repara i que sovint deixa impunes els culpables.

A les comunitats afectades per megaprojectes (perifèriques, indígenes, afrodescendents o camperoles) se les deslegitima amb discursos racistes, acusant-les d'estar en contra del progrés. Les seves denúncies són contestades amb persecució i difamació i, en cas que aconseguixin una sentència favorable, el més probable és que sigui irrisòria o impossible de fer efectiva.

APRENEM DE...

El **Tribunal Permanent dels Pobles (TPP)**, que va tenir el seu origen amb els anomenats Tribunals Russell sobre Vietnam (1966-1967) i sobre les dictadures a Amèrica Llatina (1974-1976) té com a funció visibilitzar aquelles situacions en què es plantegin violacions massives dels drets fonamentals de la humanitat que no trobin reconeixement ni resposta a les instàncies oficials. Lluny d'afirmar-se com a productor de condemnes, el propòsit real i la missió del TPP és donar a les víctimes el reconeixement i la legitimitat de la seva veritat perquè aquesta es torni un instrument de lluita i de reivindicació davant les instàncies oficials.

3. RECORREGUT POLÍTIC: DESARTICULAR L'ENGRANATGE FORMAT PER ESTATS I CORPORACIONS

El poder polític de les corporacions se sustenta en un engranatge conformat per Estats (i institucions internacionals) i capital global que va consolidar el neoliberalisme i que s'alimenta a través de l'anomenada "captura corporativa de les institucions". Una captura que funciona a partir de *lobbies*, portes giratòries, privatitzacions, corrupció, finançament de partits, agències de publicitat, etc.

Per entendre aquest engranatge hem de partir del fet que els estats sempre han estat peces clau per a la reproducció del sistema capitalista però, en el context de globalització neoliberal, els Estats fan un pas més per garantir la supervivència del capitalisme, convertint-se en socis del capital. Per tant, lluny de "retirar-se", en el neoliberalisme els Estats reforcen les funcions útils per al capital global (disciplinament, polítiques comercials, construcció d'infraestructures...) mentre que adapten la resta sobre la base de la lògica de la competència econòmica. Així mateix, hem vist com governs considerats progressistes també han mantingut lògiques extractivistes amb greus impactes per al territori, sovint en aliança amb el poder corporatiu transnacional, fet que suposa un desafiament per als moviments socials.

Desmuntar el poder polític de les corporacions requereix lluitar contra els mecanismes que engraiquen l'aliança publicoprivada (lobbies, corrupció, portes giratòries...) però, sobretot, desmuntar la idea que les grans transnacionals són les que ens trauran de la crisi i construir alternatives per recuperar sobirania.

Al fil de continuïtat en què els governs progressistes han aplanat el terreny als processos extractius, el que queda d'ostatge és la vida.

Alicia Migliaro

3.1. Posar traves a l'engranatge neoliberal

Lobbies a la UE: Saps quant gasten cada any les empreses digitals per incidir en les institucions europees?

*Font: Corporate Europe Observatory (2021) [The lobby network: Big Tech's web of influence in the EU](#)

a) Posar de manifest i denunciar la captura corporativa

Un primer pas per trencar l'aliança entre els Estats i les corporacions és posar-la de manifest. Per això hem d'exigir transparència i generar mecanismes de control popular, per tal de:

- Denunciar casos de corrupció i evasió d'impostos
- Alertar sobre les portes giratòries
- Vigilar els lobbies
- Frenar projectes contraris a l'interès col·lectiu
- Blindar activitats i espais físics davant de l'entrada de grans empreses
- Posar el focus a les negociacions a porta tancada

APRENEM DE...

Whistleblowers (les que toquen el xiulet) són persones que filtren informació. Des de [Xnet](#) treballen per garantir-ne l'anonimat i utilitzen les proves filtrades per denunciar casos de corrupció, com el cas #15mpaRato sobre l'estafa de les preferents de Bankia.

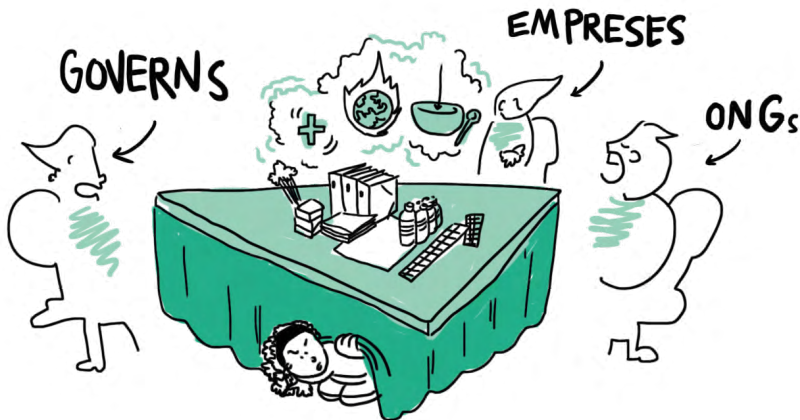

T'HAS PLANTEJAT...?

Hi ha moltes organitzacions, observatoris socials i periodistes que estan traient a la llum els draps bruts de l'aliança entre corporacions i institucions, les podeu seguir i recolzar: corpwatchers.eu, stopcorporateimpunity.org, icij.org

ESTRATÈGIA

b) Recuperar les agendes globals de les mans del poder corporatiu

El model de les **múltiples parts interessades** s'està imposant a escala global per gestionar la salut, el canvi climàtic o l'alimentació, situant les corporacions com a actors polítics legítims. D'aquesta manera es fa servir a les organitzacions socials per legitimar la privatització de la gestió pública, reconeixent com a interlocutors polítics les grans corporacions, sense tenir en compte les grans asimetries de poder, ni el seu paper en la generació de desigualtats i vulneracions de drets humans.²³

23. Per a més informació llegiu l'informe: TNI (2016) *La gobernanza de las múltiples partes interesadas*

No podem deixar la regulació de les empreses transnacionals o els compromisos contra el canvi climàtic a mans d'espais de decisió capturats pel poder corporatiu.

→ És urgent construir confluències d'acció globals, que incideixin en aquestes agendes globals sense perdre l'arrelament en les lluites locals.

APRENEM DE...

La **Vía Campesina** compta amb 181 organitzacions locals i nacionals a 81 països d'Àfrica, Àsia, Europa i Amèrica. En total representa uns 200 milions d'agricultors i agricultores en defensa de la sobirania alimentària, fet que la converteix en un referent per construir lluites globals.

AGENDA

c) Denunciar les polítiques d'internacionalització empresarial

SABIES QUE...?

A la carrera per la competitivitat global, Estats, regions i ciutats lluiten per posicionar la seva marca. "Marca Espanya" o "Basque Country", per exemple, serveixen per ajudar les empreses a internacionalitzar-se i per atraure inversions internacionals. No importen gaire els impactes que deixen o les conseqüències climàtiques de continuar apostant per les cadenes globals de producció.

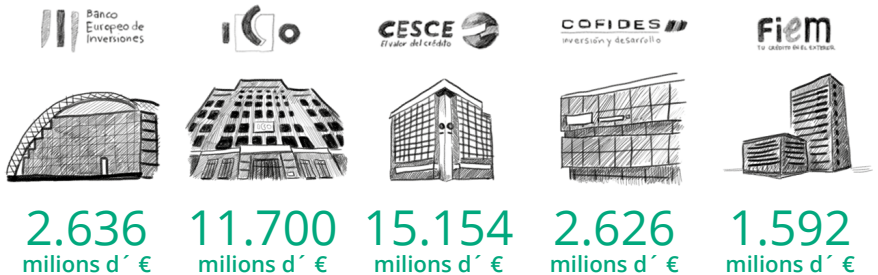
Les lluites de les veïnes de ciutats i territoris envaïts pel turisme, d'àrees des-trossades per la violència i la contaminació dels corredors industrials o per les megainfraestructures de transport demostren que cal posar fi a la lògica "d'atreure inversions a qualsevol preu". Ni els treballs precaris, ni la por a la crisi poden compensar-ne la destrucció.

Els pobles indígenes del sud de Mèxic lluiten per frenar la construcció del **mal anomenat Tren Maya**, una megainfraestructura que expandirà la turistificació i, com a conseqüència, els impactes ambientals, el turisme sexual i la destrucció de les cultures i economies pròpies.

Però no podem mirar només els impactes de “l’atracció d’inversions”, també ens hem de fixar en l’enorme quantitat de diners públics destinats a donar suport a les empreses en la seva internacionalització.

Entre el 2006 i el 2018, la UE i l’Estat Espanyol van dedicar **33.708 milions d’euros** per ajudar (amb ajudes, préstecs i assegurances) les empreses a internacionalitzar-se:²⁴

24. Si voleu conèixer millor com funcionen aquests mecanismes podeu llegir l’informe d’Erika González, Beatriz Casado, Marta Fernández (2020) *Fondos públicos, negocios privados*, OMAL.

d) Centres publicsocials per vigilar el poder corporatiu

Amb l'objectiu de visibilitzar i denunciar les conseqüències de la internacionalització empresarial, col·lectius de Catalunya, Suïssa o Euskal Herria impulsen la creació de **centres publicsocials d'empreses transnacionals i drets humans**, que tindrien les funcions següents:

- Investigar les pràctiques de les grans corporacions.
- Rebre denúncies, investigar-les i traslladar-les a les instàncies pertinents.
- Acompanyar jurídicament i psicossocialment víctimes i poblacions afectades i facilitar els processos d'exili temporal o permanent quan sigui necessari.
- Plantejar canvis a les polítiques públiques d'internacionalització empresarial.
- Incorporar en els processos de contractació pública mecanismes per excloure aquelles empreses que hagin estat declarades culpables de vulneracions de drets humans a nivell estatal o en altres països, fent responsables la matriu, subcontractes i proveïdors.
- Proposar sancions a les corporacions que conculquin els drets humans.

APRENEM DE...

La plataforma **Euskal Herriak Kapitalari Planto!**, formada per organitzacions sindicals, socials i de solidaritat internacional, impulsa el **Centre Basc d'Empreses Transnacionals i Drets Humans** per regular i rendir comptes sobre les actuacions i els impactes de les empreses transnacionals basques a l'exterior, així com del capital forà que opera a Euskadi.²⁵ A Catalunya existeix una proposta semblant impulsada per Lafede.cat, que ha aconseguit que el Parlament Català admetés a tràmit una proposta de llei per la creació d'un Centre Català d'Empreses i Drets Humans.

25. Podeu trobar les propostes aquí: kapitalariplanto.eus/es i alertadh.org/centre-empresa-i-dh

3.2. Curtcircuitar la roda informativa

a) Desmuntar el relat únic i alterar l'agenda oficial

L'aliança entre els Estats i les corporacions se sustenta a partir de la por. Por que les empreses se'n vagin a un altre país, por de perdre la feina, por de prendre les regnes de la transició ecològica, por que arribi l'extrema dreta, por dels poderosos a perdre la seva posició.

La victòria més gran del neoliberalisme va ser imposar el "No hi ha Alternativa": o deixem que les empreses gestionin les nostres vides o estem perdudes. I, encara que les conseqüències de la globalització neoliberal, les privatitzacions i el creixement a qualsevol preu evidencien que no hi haurà miracle econòmic, persisteix la por d'incomodar les grans empreses.

Per sort, cada vegada són més els col·lectius que treballen per desmuntar el relat únic i posar de manifest les nombroses experiències que demostren que sí que hi ha alternatives.

Mèdia.cat edita des del 2010 l'[Anuari dels Silencis Mediàtics](#), un projecte de periodisme de recerca que cada any presenta una selecció de reportatges en profunditat sobre temàtiques silenciades.

T'HAS PLANTEJAT...?

Durant el boom mediàtic de les vagues feministes vam aprendre a prendre mesures contra la manipulació i la cooptació del nostre discurs:

- Cuidar i enfortir els portaveus col·lectius i diversos
- Surfejar els ritmes periodístics sense ofegar-nos-hi
- Aprofitar la tirada mediàtica per posicionar temes invisibilitzats
- Plantejar conceptes difícils de cooptar com el “conflicte capital-vida”
- Teixir aliances amb periodistes afins
- Impulsar espais de comunicació propis

ALTERNATIVA

b) Recuperar el control de les nostres comunicacions

Les GAFAM (Google, Amazon, Facebook, Apple i Microsoft) controlen el 80% de totes les dades emmagatzemades i analitzades al món. Aquestes dades agregades s'anomenen “Big Data” i la seva acumulació “mineria” o “extractivisme” de dades.

Amb el control de les dades, no només creen necessitats o personalitzen anuncis, poden influenciar fins i tot processos electorals.

SABIES QUE...?

[Cambridge Analytica](#) va fer servir dades i bots de forma intensiva per manipular l'opinió pública i impulsar la victòria de Donald Trump el 2016.

T'HAS PLANTEJAT...?

“No hauríem de dependre d’una transnacional per alimentar-nos, no hauríem de dependre’n tampoc per a comunicar-nos” (**Donestech**):

- Comptes de correu segurs: Disroot, RiseUp, Pangea
- Next Cloud per al treball en línia, o les recomanacions de <https://nomoregoogle.com/>
- Fedivers: és el conjunt de xarxes socials lliures, descentralitzades, que garanteixen la neutralitat i la sobirania sobre la infraestructura.

AGENDA

3.3. Blindar els béns comuns i els serveis públics

a) Marees contra les retallades i la privatització

El poder corporatiu ha posat l’ull en tot allò que encara s’escapava del control, reforçant l’ofensiva sobre els serveis públics. Hem de blindar aquells serveis que encara són públics i activar processos de desprivatització per recuperar aquells que ja han estat privatitzats.

Què fer contra les privatitzacions?

 <p>T'HE PILLAT! JODER N'HI HA MOLTS! AQUÍ N'HI HA UN ALTRE!</p> <p>Posar de manifest els processos de privatització encoberts (com subcontractacions i aliances publicoprivades)</p>	 <p>Mobilitzar-se contra les retallades i per defensar la sanitat i educació pública davant de models duals o basats en la "concertació".</p>
 <p>Organitzar-nos per exigir condicions de treball dignes als serveis públics</p>	 <p>Pressionar les institucions per remunicipalitzar serveis bàsics i impulsar una reforma fiscal perquè les empreses paguin més</p>

T'HAS PLANTEJAT...?

La potència d'allò que és quotidià! Assumir que el que és personal és polític, però també el que és polític com una cosa personal: organitzar-nos amb les famílies de la nostra escola pública, defensar el centre de salut amb les nostres veïnes, anar en transport públic encara que de vegades ens deixi tirades...

ALTERNATIVA

b) Davant les Aliances Público-Privades: apostem per allò que és públic-comunitari

SABIES QUE...?

Les **Aliances PúblicoPrivades** són una forma d'aconseguir inversions privades per a infraestructures o serveis públics que comporta processos de privatització i de pèrdua de sobirania, a més, en general, són contractes molt beneficiosos per a l'empresa privada ja que se'ls garanteix la rendibilitat, mentre que el sector públic assumeix tots els riscos.²⁶

20% del PIB: la mida de les compres i contractacions de les administracions públiques a l'Estat espanyol.

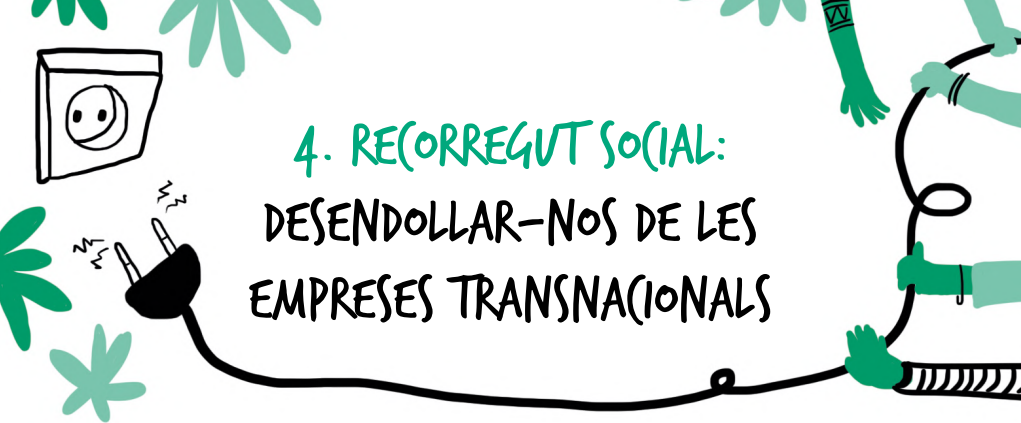
- Les aliances publicocomunitàries per gestionar menjadors, espais culturals, etc. sorgeixen com a alternativa a la gestió privatitzada dels serveis públics, però també a la gestió estatal centralitzada i sovint massa burocràtica.
- La compra pública responsable suposa incloure clàusules socials i ambientals a les licitacions públiques per prioritzar empreses que garanteixen treball digne i sostenibilitat.

APRENEM DE...

REAS Euskadi compta amb un servei gratuït d'assessoria per a la inclusió de clàusules socials en plec administratiu adreçat a les administracions basques i a les entitats de l'economia solidària.

26. Podeu conèixer els impactes que tenen aquests contractes amb l'informe "[Les col·laboracions publicoprivades \(CPPs\) com a eines de privatització](#)" de l'ODG.

4. RECORREGUT SOCIAL: DESENDOLLAR-NOS DE LES EMPRESSES TRANSNACIONALS

El poder social és evident: les grans empreses són capaces d'emmotllar la societat en benefici seu. Controlen les nostres vides, des de com treballem o consumim fins on i com vivim o com ens reproduïm i relacionem. De fet, com ha demostrat Silvia Federici²⁷, els inicis del capitalisme van obligar a transformar el procés de reproducció social per adaptar-lo a les necessitats de la nova organització econòmica, tancant les cures a les cases i disciplinant les dones. I, avui dia, aprofiten les situacions de desigualtat i precarietat, aguditzant les violències.

A més, les corporacions no només estan destruint els drets aconseguits a l'últim segle, sinó que cada vegada tenen més influència en les nostres aspiracions, pors i desitjos. De fet, han aconseguit imposar el mite de l'empresari de si mateix: si no tenim drets és perquè no hem sabut triomfar, res a veure amb la nostra classe, raça o gènere. Així s'imposa l'individualisme i la meritocràcia i guanyen terreny els discursos d'odi, que promouen la "guerra entre pobres".

Davant d'aquest control omnipresent és urgent impulsar estratègies per "desendollar-nos" de les empreses transnacionals i recuperar el control de les nostres vides.

La cura de totes les vides en un planeta amb límits requereix responsabilitat, no sacrifici.

Yayo Herrero

27. Federici (2010) *Caliban i la bruixa. Dones, cos i acumulació primitiva*, Virus Editorial.

4.1. Desmercantilitzar les nostres vides, trencar l'aliança capitalista-patriarcal

El capitalisme ens ha fet esclaves de la feina, però alhora promou condicions de treball incompatibles amb la vida. Trencar amb aquest cercle viciós requereix buscar altres maneres de sostenir la vida:

a) Desprivatitzar la resolució de necessitats

Si volem garantir una vida digna per a totes, cal impulsar vies no mercantils d'accés als recursos materials, socials i culturals necessaris. A través de:

1. L'expansió dels serveis públics.

Per exemple, ampliant el parc d'habitatge públic, creant empreses energètiques públiques o més serveis públics de cura

2. L'expropiació i la gestió col·lectiva.

Per exemple, ocupant terres o habitatge, frenant desnonaments, impedit talls de llum i aigua

3. La gestió publicocomunitària.

Per exemple, horts i menjadors comunitaris o centres culturals (en què la institució cedeix les instal·lacions i/o finança, però la gestió és comunitària)

APRENEM DE...

[Luci Cavallero i Verónica Gago](#) ens conviden a imaginar-nos com seria un **salari feminista**. Una forma de repartiment de rendes que no apuntali ni la mercantilització de la vida ni el model de cures patriarcal i familiarista, sinó que enforteixi els serveis públics de cura i les xarxes comunitàries.²⁸

28. Luci Cavallero i Verónica Gago (2019) "Diez tesis sobre la economía feminista", *Viento Sur*.

b) Cap a una gestió publicocomunitària dels processos que sostenen la vida

¿Com avançar en una gestió publicocomunitària dels sectors essencials?

1. Descentralitzar i relocalitzar la gestió i la producció.

Impulsant, per exemple, la remunicipalització de l'aigua o els serveis de cures municipals.

2. Universalitzar l'accés amb criteris de sobrietat.

Garantint subministraments amb tarifes justes, per exemple.

3. Democratitzar la seva gestió a diferents escales : llars, comunitat, territori, estat, món.

Per exemple, construint comunitats energètiques que defineixin els seus consums tenint en compte els límits del planeta.

** a la pàgina 72 parlem més sobre aquesta proposta.*

4. Transitar cap a models adequats a cada territori.

Per exemple, construir sistemes alimentaris adequats a la cultura i el clima de cada territori.

T'HAS PLANTEJAT... ?

Sovint ens debatem entre exigir a l'Estat que garanteixi drets, convertint les organitzacions en eines d'incidència o en pedaços temporals; o deixar de confiar en l'Estat i començar a autoorganitzar-nos. Però, què passaria si exploréssim una opció intermèdia?, ni confiar-ho tot a un Estat que prioritza l'agenda corporativa, ni resignar-nos a resoldre necessitats des de l'autoexplotació i la precarietat. Podríem explorar estratègies publicocomunitàries que enforteixin i dignifiquin l'organització comunitària i garanteixin drets?

c) Repartir els treballs i fer-los compatibles amb la vida

APRENEM DE...

A les **“Derives cap a la sobirania feminista”** vam arribar a la conclusió que necessitem “destronar l’ocupació”, i per això vam veure la importància d’accedir a l’habitatge, l’alimentació o la cultura de forma col·lectiva i desmercantilitzada.²⁹

Per ecologia, per la desocupació crònica o per la insostenibilitat de l’actual organització dels treballs. Cada cop són més les veus que reclamen:

1. La reducció de la jornada laboral sense pèrdua de salaris.
2. L’ampliació dels permisos per cures i l’adaptació d’horaris.
3. La defensa del dret a la jubilació.
4. Repartiment dels treballs de cura i coresponsabilització.
5. Repartiment de la riquesa mitjançant una reforma fiscal que permeti ampliar la garantia de drets.

El **Moviment de pensionistes de Biscaia** ha demostrat la seva força combinant mobilitzacions massives i concentracions cada dilluns en defensa d’unes pensions dignes.

29. “Derives cap a la sobirania feminista” va ser un procés de recerca feminista que vam impulsar des d’OMAL i Col·lectiva XXK juntament amb diverses organitzacions feministes. Els resultats es poden veure al documental que va realitzar Alborde Films, disponible a omal.info

d) Impulsar el treball cooperatiu i l'economia popular o solidària

El cooperativisme, l'economia popular o l'economia solidària demostren que hi ha alternatives a l'explotació capitalista, que ens podem organitzar per treballar i produir d'una altra manera, a més d'evitar que la nostra feina contribueixi a enfortir sectors extractivistes, militars, etc.

A Córdoba hi ha cosidores organitzades sense patró que confeccionen milers de motxilles per a les escoles de barris populars, en el marc de la campanya [La digna educació](#).

A Buenos Aires, treballadors i treballadores d'una empresa en fallida van recuperar la fàbrica on treballaven el 2004 i van crear la [Cooperativa Textiles Pigüe](#), que ocupa 140 cooperativistes.

APRENEM DE...

[Maitelan](#) és una cooperativa de Gipuzkoa (Euskadi) formada per un grup de dones migrants que va decidir lluitar contra la precarietat creant una cooperativa amb què aspiren a dignificar les condicions laborals de les treballadores de la llar. Aquest projecte s'ha convertit en una eina per visibilitzar les vulneracions de drets que pateixen les dones migrants que treballen al sector de les cures, a més d'establir les bases per assumir col·lectivament la responsabilitat social de les cures, apostant per tres figures de persones sòcies: treballadores, usuàries i col·laboradores.

Tot i les dificultats, les experiències cooperatives mostren maneres d'aconseguir feines no alienades, basades en lògiques d'autogestió i participació.

T'HAS PLANTEJAT...?

Com desarmar el discurs de "l'emprenedora" i apostar pel cooperativisme?

- Allunyar-se de la carrera productivista i la competitivitat
- Desenvolupar relacions comercials justes
- Garantir la participació dels i les treballadores en les decisions
- Donar suport a iniciatives solidàries

ALTERNATIVA

e) Viure fora de la norma, desmercantilitzar les nostres vides

SABIES QUE...?

Com explica Sara Lafuente al llibre *Mercados Reproductivos: crisis, deseo y desigualdad* el neoliberalisme ha mercantilitzat fins i tot els desitjos de reproduir-nos, una mercantilització de les tècniques reproductives que té molt a veure amb la precarietat i un sistema en què el que és productiu és al centre.

El poder corporatiu destrossa les nostres vides, i alhora ens ofereix la "fugida perfecta" per a qui s'ho pugui pagar. Viatges, moda *low cost* i serveis a l'abast d'un clic han esdevingut vies d'escapament a costa de la sobreexplotació de territoris i persones. A més d'imposar un mode de vida homogeni que destrueix cultures i identitats.

Però en comptes de fugides individuals i passatgeres, per què no busquem respirs col·lectius? Espais de gaudi, de suport mutu o de rebel·lia com els que han construït el feminisme, el moviment LGTIB+, o els col·lectius migrants des de fa dècades.

APRENEM DE...

L'**Organització Fraternal Negra d'Hondures (Ofraneh)** en la lluita contra el racisme i en defensa del territori destaca la importància de la identitat cultural i l'enfortiment de la cultura. Com afirma Miriam Miranda, "en un sistema que et fa uniforme, la lluita des de la identitat cultural és tremendament revolucionària".³⁰

T'HAS PLANTEJAT... ?

Al mapa Pam a pam, podeu trobar diverses opcions de l'Economia Social i Solidària diverses opcions per fugir de les transnacionals:

- **Finances ètiques:** Fiare, Coop57, caes, goteo
- **Electricitat:** Som Energia
- **Telefonia i internet:** Som connexió, Guifi.net
- **Alimentació:** grups de consum, supermercats cooperatius, mercats, hortes col·lectives...
- **Roba i mobles:** xarxes de bescanvi, botigues de segona mà (Top Manta, Andròmines, Caixa d'Eines i Feines)

30. Entrevista a Miriam Miranda (2019) en el saltodiario.com

4.2. Posar fi a l'exploració i la divisió sexual, internacional i racial del treball

L'exploració capitalista està travessada per:

- **El gènere:** la divisió sexual del treball permet a les corporacions alliberar-se dels costos de la reproducció dels i les treballadores i pagar salaris més baixos a les dones*.

**aquest asterisc l'utilitzem per referir-nos a dones en un sentit ampli: dones CIS i trans que es reconeixen com a tals, a bolleretes que no es reconeixen dones, i a les que no s'identifiquen en la dicotomia dona/home*

- **El colonialisme:** l'imperialisme i la globalització (que obre les fronteres al capital i les tanca per a les persones) generen una divisió internacional del treball que permet ampliar els marges d'exploració.

- **La racialització:** l'esclavatge, el racisme i, posteriorment, les polítiques d'estrangeria que divideixen la classe treballadora entre "regulars" i "irregulars", permeten a les empreses aprofundir les formes d'exploració i aprofitar els "buits legals".

El moviment obrer ha aconseguit importants conquestes: la regulació de la jornada laboral, la prohibició del treball infantil, la negociació col·lectiva, el salari mínim... Tot i que no tothom té garantits aquests drets, ni es poden donar per fets!

A continuació us proposem diverses maneres de lluitar contra l'exploració, la bretxa de gènere, les deslocalitzacions, el treball submergit, la subcontractació, la digitalització...

Asia Floor Wage és una aliança internacional entre organitzacions socials i sindicals de països productors (com Bangla Desh, Índia, Indonèsia, etc.) i països consumidors (Europa i EUA) que treballa per exigir salaris dignes al sector tèxtil, posar fi a la discriminació de gènere i garantir la llibertat de sindicar-se.

a) Estratègies transnacionals per a curtcircuitar la divisió internacional i racial del treball

Què passaria si les treballadores d'Inditex i de les seves empreses subcontractades repartides pel món s'unissin per exigir salaris dignes per a totes? què passaria si en la negociació col·lectiva de les plantes de Volkswagen a Europa s'incloguessin clàusules que impedissin contractar proveïdors que no garantisin el dret a la negociació col·lectiva, aquí i en altres parts del món?

I, sense anar-nos-en tan lluny, què passaria si el moviment feminista i sindical uníssim forces per exigir la regularització de totes les treballadores essencials?

make amazon pay

APRELEM DE...

La campanya **"Make Amazon Pay"** ha aconseguit organitzar treballadores i activistes de diversos països per organitzar vagues, mobilitzacions i accions de forma coordinada. Exigeixen millores laborals, especialment la suspensió de l'actual règim de productivitat i vigilància que espren els seus treballadors i treballadores, així com mesures contra el canvi climàtic, l'abús fiscal i la manca de privadesa.

T'HAS PLANTEJAT... ?

Com solidaritzar-nos amb altres lluites laborals?

- Organitzar missions internacionals per visibilitzar i denunciar les condicions d'explotació, amb participació de sindicats, organitzacions socials i polítiques
- Sumant-nos a les campanyes de boicot impulsades per treballadors i treballadores
- Contribuint a les caixes de resistència per sostenir vagues i mobilitzacions

b) Lluita contra les lleis d'estrangeria

APRENEM DE...

#RegularizacionYa exigeix “un marc normatiu de migració de dret i no d'explotació.” Davant de l'emergència sanitària demanen la regularització permanent i sense condicions de totes les persones migrants i refugiades. Moltes d'aquestes persones estan completament desprotegides i fan treballs essencials en el sector de cures i agrari.

Si les persones tinguessin les mateixes possibilitats de moure's que el capital, aquest últim no podria continuar utilitzant les fronteres per aprofundir les desigualtats i l'explotació. És per això que ens hem d'organitzar per ensorrar els murs físics, polítics i simbòlics:

- Desmuntar discursos d'odi i visibilitzar l'absurditat de les fronteres.
- Denunciar les vulneracions sistemàtiques de drets humans que produeixen les polítiques migratòries.
- Pressionar per tancar els centres d'internament d'estrangers, obrir canals de regularització, garantir el rescat i les vies segures, etc.
- Teixir xarxes de solidaritat.

T'HAS PLANTEJAT...?

Des de la **Fira d' Economia Social i Solidària Migrant i diversa** treballen per visibilitzar la potència de l' economia migrant i busquen transformar l' Economia Social i Solidària perquè no reproduïxi el racisme i contribueixi a remoure obstacles. A més, denuncien que la llei d'estrangeria impedeix l'accés lliure a iniciatives econòmiques a les persones sense papers, i que el fet d'exigir un contracte a temps complet per regularitzar-se atenta contra el principi d'autogestió del temps de treball.

c) Organització col·lectiva a les empreses i a nivell sectorial

Especialment en àmbits molt fragmentats (com el del treball de la llar, el treball remot o a través de plataformes digitals³¹) l'organització col·lectiva serà clau per aconseguir:

- Millora de condicions laborals (salari, vacances, horaris, descansos)
- Seguretat a la feina
- Protecció davant acomiadaments
- Sistemes públics de pensions
- Limitació dels contractes temporals
- Regulació i control de les plataformes digitals de missatgeria, transport o cures
- Serveis d'inspecció de treball
- Acabar amb la bretxa salarial de gènere i la segregació professional discriminatòria

El 2017, després de **370 dies de vaga**, les treballadores de les residències de gent gran de Biscaia van aconseguir un acord amb la patronal que millora les seves condicions laborals i obre el camí cap a la dignificació d'un sector molt precari. Aquesta victòria demostra el potencial de les caixes de resistència com a eines per sostenir vagues de llarga durada.

31. En el cas del treball remot o a través de plataformes digitals recomanem aquest article: Sofia Scasserra, Flora Partenio (2021) "[Precarización del trabajo y estrategias de trabajadoras en plataformas digitales](#)", *Sociologías*.

T'HAS PLANTEJAT...?

El teu ocupador/a t'explota?

Organitza't amb les teves companyes, afilia't a un sindicat, apropa't a espais d'autodefensa laboral, informa't sobre els teus drets i difon, organitza vagues i mobilitzacions, cerca organitzacions aliades.

ESTRATÈGIA

4.3. Responsabilitzar-nos dels deutes colonials i de gènere

a) Construir comunitats lliures de racisme i patriarcat

SABIES QUE...?

Una guerra entre pobres és el que promouen els discursos d'odi, que busquen culpabilitzar l'altre de la inseguretat i la pobresa, en comptes de buscar les causes estructurals de la crisi econòmica i la mobilitat de persones.

Com es pot lluitar contra els discursos d'odi?

- **No podem limitar-nos a intentar restablir drets o institucions democràtiques.**

Les pràctiques autoritàries i l'auge de les noves dretes responen a una crisi de fons, no són pas passatgeres.

- **És perillós deixar de banda les urgències quotidianes per la por de caure en l'assistencialisme.**

Les xarxes de cura a nivell veïnal, a més de resoldre necessitats bàsiques de forma col·lectiva, posen la llavor del reconeixement mutu i ens vacuen contra els rumors i el racisme.

- **És clau enfrontar-nos a la por de forma col·lectiva i construir una esperança basada en les nostres forces col·lectives.**

Davant la por i els sentiments de culpa, ens hem d'organitzar amb les nostres veïnes per no quedar-nos paralizades.³²

32. La capacitat d'organitzar-nos davant del desastre l'analitza molt bé Solnit (2021) *Un paraíso en el infierno Las extraordinarias comunidades que surgen en el desastre*, Capitán Swing.

- **Hem de posar en pràctica la interseccionalitat en les nostres lluites, cercar formes d'articulació i contagi entre col·lectius i agendes de classe, antiracistes, feministes, LGTIB+, etc.**

Reconèixer els conflictes, no caure en la idealització d'allò comunitari, fugir de paternalismes i garantir que totes les veus siguin escoltades

APRENEM DE...

El **moviment antifeixista grec** va aconseguir derrotar Amanecer Dorado combinant les mobilitzacions massives, les plataformes àmplies, la persecució judicial i la confrontació de carrer. "No es tracta de triar entre elles, han funcionat perquè es van fer totes alhora".³³

ESTRATÈGIA

b) Arrelades i globals, estratègies que articulin allò quotidià i allò estructural

Reivindiquem **la politització del quotidià** com una via per a:

- Partir del que és concret sense caure en el resistencialisme, sense renunciar a transformar el que és estructural.
- Articular nous subjectes que desobeeixin les lògiques neoliberals, individualistes i autoritàries.
- Generar canvis a l'aquí i ara, per defensar les nostres vides, sense oblidar les conseqüències dels nostres actes a escala global.
- Col·lectivitzar les cures en les lluites, construir formes de militància que siguin compatibles amb la reproducció de la vida.

També cridem a **fugir del "meliquisme"**, a deixar de mirar-nos el melic, i comprometre'ns en lluites clau encara que no ens afectin directament. Hem de ser antiracistes, reconèixer el nostre passat esclavista, no callar davant les actituds i agressions racistes i, sobretot, sumar-nos a les lluites contra les polítiques migratòries, els CIEs, les deportacions, les batudes racistes...

33. Hibaí Arbeide (18/08/2019) "[Cómo han vencido al fascismo en Grecia](https://elsaltodiario.com)" *elsaltodiario.com*

APRENEM DE...

“**Fer de les altres un nosaltres**” és l’expressió que utilitzen a la *Posada de los abrazos* de Bilbao per descriure el seu treball d’acompanyament a dones en situació vulnerable. Amb aquesta frase reivindiquen una aliança que va més enllà de la solidaritat o l’atenció.

T’HAS PLANTEJAT...?

“**Un feminisme que aconsegueixi desbordar-ho tot**” és una de les apostes de la **Confluència feminista d’economies transformadores** que busca impregnar de feminisme el Fòrum Social Mundial de les Economies Transformadores, alhora que explora el paper del feminisme en àmbits dels quals ha estat exclòs com l’energia o les finances.

A través de nombroses trobades virtuals van aconseguir teixir un diàleg internacional entre experiències d’economia transformadora en què es van compartir estratègies i espais de cura. Mostrant la capacitat del feminisme de transitar diferents escales organitzatives i àmbits de treball, sense oblidar la importància de tenir cura dels processos.

5. RECORREGUT SECURITARI I EXTRACTIVISTA: DEFENSAR EL (OS)-TERRITORI DAVANT LA VIOLÈNCIA PATRIARCAL CAPITALISTA

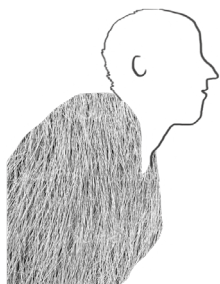
El poder corporatiu és un poder extractivista i violent, que agredeix els cossos i els territoris. És un poder que no coneix els límits i basa la seva supervivència en la desposseïció violenta, a través de l'extractivisme, l'acaparament de terra i recursos, la contaminació, la sobreexplotació de treballadors i treballadores, etc. A més, malgrat els intents de pacificar els processos econòmics amb estratègies de concertació, o d'invisibilitzar aquesta violència traslladant-la a les perifèries (o als anomenats territoris de sacrifici), actualment la violència capitalista torna a aparèixer amb tota la seva cruesa, com evidencien la militarització dels territoris, el control de les fronteres o el disciplinament violent de la població.

Així, en les darreres dècades es consoliden noves lògiques violentes en què la violència contra les dones, les dissidències sexuals i les persones racialitzades es converteix en una eina clau per disciplinar a través del terror i per insensibilitzar-nos davant la violència i l'explotació. A més, aquestes pràctiques violentes són exercides tant per l'Estat i les corporacions, com per actors paramilitars o de l'economia criminal, donant lloc a les anomenades "guerres de baixa intensitat", que succeeixen en contextos d'aparent normalitat democràtica i capitalista. Contextos en què, com a les fronteres europees, conviuen les vulneracions sistemàtiques de drets humans amb un suposat "estat de dret" democràtic.

Parlem de **securitització** per referir-nos al procés pel qual problemes socials i polítics es converteixen en problemes de seguretat. Quan, per exemple, les migracions, la pobresa o el descontentament social són gestionats a través de mesures de control policial i militar, amb estratègies punitivistes i criminalitzadores i amb mesures de disciplinament social.

34. Per aprofundir en aquesta anàlisi us recomanem l'article de Jules Falquet (2014) "[De los asesinatos de Ciudad Juárez al fenómeno de los feminicidios: ¿nuevas formas de violencia contra las mujeres?](#)", *Viento Sur*. Així com les anàlisis de Rita Segato i Nerea Barjola sobre la instrumentalització capitalista del terror sexual.

Les empreses transnacionals ens extreuen la vida, la calma, parlar d'empreses extractives és parlar de mort, d'una bala amb el teu nom.

Dalila Argueta

Defensar la vida, tant la humana com la del planeta, suposa construir estratègies contra totes les formes de desposseïció violenta i activar mecanismes de protecció i autodefensa.

ESTRATÈGIA

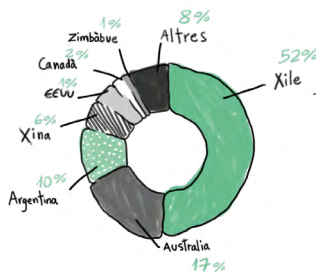
5.1. Sostenir la vida assumint els límits del planeta i dels nostres cossos

a) Decréixer i redistribuir

La proposta corporativa de substituir les fonts d'energia contaminants per altres sostenibles és inviable. No hi ha prou materials per instal·lar totes les energies renovables necessàries per mantenir els nivells de consum actuals. A més, les reserves de les primeres matèries crítiques per a la transició energètica, com el liti (necessari per produir bateries), estan concentrades en pocs països, que ja estan patint el nou "extractivisme verd".³⁵

Reserves globals de Liti (2018)

Reserves globals de Liti (2018)

Font: Alfons Pérez (2021) *Pactes verds en temps de pandèmies*, ODG, Libros en Acció i Icaria.

35. Per a més dades sobre esgotament de recursos i transició energètica podeu llegir el llibre d'Alfons Pérez (2021) *Pactes verds en temps de pandèmies*, ODG, Libros en Acció i Icaria.

SABIES QUE...?

No només la natura és finita, la feina de cures necessària per sostenir la vida també ho és. La crisi ecològica aprofundeix la crisi reproductiva: fent que necessitem dedicar més hores de feina a regenerar i sostenir la vida humana (i no humana).

T'HAS PLANTEJAT...?

Enfront del consumisme de les cultures occidentals Jorge Riechmann defensa una **cultura de la sostenibilitat**, construir de forma col·lectiva formes d'“autocontenció” és a dir “limitar-se per deixar existir l'altre”³⁶. Entenent que les bases del benestar i la felicitat, un cop garantits certs mínims materials, depenen principalment dels vincles relacionals, més que no pas del consum compulsiu.

AGENDA

b) Impulsar transicions justes i arrelades als territoris

L'alimentació, l'aigua, les cures, l'energia, l'habitatge, la mobilitat o els residus no poden estar a les mans del poder corporatiu. Cal transformar la seva gestió de dalt a baix: **passar de la rendibilitat a la sostenibilitat**.

Davant les transicions imposades des de dalt (amb mesures que no afecten les grans empreses però que aprofundeixen la precarització de les nostres vides), apostem per impulsar alternatives locals i democràtiques.³⁷ Que la decisió sobre com fer que les nostres vides i consums siguin més sostenibles tingui en compte el context i les desigualtats de partida.

APRENEM DE...

La **sobirania alimentària** proposa recuperar la producció local, l'agroecologia, els circuits curts de comercialització, la venda directa amb preus justos, els menjadors públics o comunitaris, les receptes tradicionals i les llavors i les races autòctones. A més a més d'impulsar models de gestió locals com els consells alimentaris.

36. Riechmann, Jorge (2015) *Autoconstrucción. La transformación cultural que necesitamos*.

37. Si us interessa conèixer més exemples d'alternatives locals, us recomanem: Júlia Martí i Zalao Pérez (2020) *20 pistes para descentrar los mercados*, OMAL y REAS Euskadi.

T'HAS PLANTEJAT...?

Les **comunitats energètiques** es poden convertir en eines clau per recuperar el timó de la transició energètica. Es tracta de projectes col·lectius per produir i autoabastir les necessitats energètiques d'una comunitat, que ens permeten distribuir la generació, deixar de dependre de les grans energètiques, generar mecanismes de solidaritat i fer-nos conscients dels costos i els impactes de l'energia que consumim.³⁸

ALTERNATIVA

c) Economies comunitàries, reproduir la vida de manera sostenible

APRENEM DE...

La **Xarxa d'Estructures Populars i Comunitàries de Manresa** (Catalunya) articula col·lectius feministes, antiracistes i sindicals, espais formatius i en defensa del dret a l'habitatge. Els seus principis són l'autodefensa, la construcció d'experiències concretes i arrelades, la reconstrucció dels vincles comunitaris i la voluntat de construir diverses veus, fugint de l'assistencialisme i l'individualisme.

Cada cop són més les experiències d'autogestió, en l'àmbit de l'alimentació, l'habitatge, les cures o les iniciatives econòmiques, que busquen donar sortides col·lectives a necessitats vitals. La seva motivació pot ser la urgència per resoldre la vida, així com un posicionament polític de confrontació amb el poder corporatiu (o totes dues, és clar).

Aquestes iniciatives obren vies per deixar de dependre de les grans transnacionals o d'un Estat absent en la resolució de necessitats, encara que sovint també tensen les nostres vides i els nostres temps. Per això, des d'una lògica ecofeminista seria important buscar vies per a:

- Superar la idea de la "militància heroica"
- Incorporar les cures als espais militants i de construcció col·lectiva
- Col·lectivitzar les tasques per transformar els temps³⁹

38. Podeu llegir més a Izaro Basurko i Olatz Azurza (2021) "[Retomando el timón de la transición energética](#)", *Viento Sur*.

39. Us recomanem la reflexió sobre els temps que comparteixen SOF i Col·lectiva XXK (2021) en aquest article "[Juntas y revueltas: explorando territorios de la economía feminista](#)".

T'HAS PLANTEJAT...?

Les **olles comunitàries** a les revoltes populars de l'Equador, Xile o Colòmbia han demostrat el potencial de situar les cures al centre de les lluites. Mostrar on mengem, qui cuida, és un ensenyament polític feminista i també és una manera de socialitzar els temps que porta sostenir la vida quan lluitem.

ESTRATÈGIA

5.2. Lluitar contra l'extractivisme

a) Frenar els megaprojectes

SABIES QUE...?

Els **megaprojectes** han esdevingut l'eina principal de l'ofensiva corporativa transnacional als territoris: monocultius agroindustrials, mineria a cel obert, acaparament de terres, ports, canals, fracking, explotacions petrolíferes i gasístiques, etc.⁴⁰

Què podem fer davant d'un megaprojecte?

- Organitzar-nos: enfortir els processos organitzatius per evitar la cooperació.
 - Posar-li cara: identificar els promotors, finançadors, empreses implicades i conèixer els impactes generats en altres casos semblants o de la mateixa empresa.
 - Difondre: fer denúncies públiques, aconseguir suports locals i internacionals.
 - Mobilitzar-nos: confrontar l'empresa i les institucions que li donen suport, impulsar accions de desobediència civil.
 - Activar mecanismes legals.
- Com hem explicat a la pàgina 42.
- Construir alternatives que demostrin la possibilitat d'una altra economia.

40. Per a una anàlisi ecofeminista dels impactes dels megaprojectes recomanem aquest informe de Miriam García-Torres (2018) [El IBEX 35 en guerra contra la vida](#), Ecologistas en Acción, OMAL, Calala.

APRENEM DE...

Diversos pobles de Gipuzkoa (Euskal Herria) van implantar la recollida **“porta a porta”** a la gestió dels residus per aconseguir una recollida gairebé 100% selectiva, demostrant que la construcció d'una nova incineradora de residus era innecessària, ja que la majoria dels residus es podien compostar o reciclar.

ESTRATÈGIA

b) Impulsar l'acció climàtica

Frenar el canvi climàtic s'ha convertit, finalment, en un punt clau de les agendes de col·lectius socials i institucions.⁴¹ Tot i això, per aconseguir compromisos clars i coherents necessitem redoblar els esforços en tres àmbits:

- Ampliar l'articulació global. Reforçar la pressió a les cimeres, denunciar els rentats de cara i la captura corporativa d'aquests espais, proposar agendes alternatives.
- Concretar mesures a cada territori. Construir propostes concretes per reduir emissions, generar aliances per defensar-les, activar la mobilització i la desobediència civil per posar-les en pràctica.
- Teixir solidaritats internacionals. Visibilitzar i donar suport a les lluites dels territoris que estan a primera línia de la contaminació i l'espoli, incorporar la mirada global en cadascuna de les accions que defensem.

APRENEM DE...

La Caravana ToxiTour, formada per ecologistes i observadores internacionals, va recórrer el 2019 diversos “infernals industrials” a Mèxic i va aconseguir tenir un gran impacte mediàtic i polític, denunciant l'emergència ambiental i sanitària generada per les corporacions.

41. Al llibre col·lectiu *Como si hubiera un mañana: ensayos para una transición ecosocialista* (Sylone i Viento Sur) diversos autors i autores desenvolupen propostes per a una estratègia ecosocialista,

c) Qüestionar l'extractivisme verd

A les pàgines anteriors hem alertat de les conseqüències perverses del “capitalisme verd” però, en concret, quines conseqüències té per als territoris i les seves poblacions?

Fa anys que els moviments camperols denuncien que els biocombustibles van arribar per arrasar el camp, que són una falsa solució que reproduïx el colonialisme. I ara veiem com l'expansió de les energies renovables en mans del poder corporatiu torna a reproduir els esquemes d'espoli dels grans megaprojectes fòssils.

Amb el lema **“Renovables sí, però no així”** col·lectius de tot l'Estat espanyol denuncien un model de transició energètica que segueix tractant les perifèries com si fossin territoris al servei de les ciutats. Un model que no garanteix un futur fructífer, ja que sense canvis en el consum, la transició és inviable.

Per això apostem per **una política ecofeminista de l'energia**, basada en:⁴²

- No confrontar sobirania, que la sobirania energètica no passi per sobre de la sobirania alimentària o reproductiva.
- Aprendre del sud, dels seus processos de lluita contra els megaprojectes i en defensa de transicions justes.
- Defensar reivindicacions històriques, com la democratització dels sistemes energètics, que la urgència del canvi climàtic no sigui una excusa per deixar-les de banda.
- Apostar per una transformació en els consums que posi el focus als grans consumidors i a les grans ciutats.

42. Aquestes reflexions són de Mònica Guiteras membre de la Xarxa per a la Sobirania Energètica i l'Aliança contra la Pobresa Energètica

5.3. Protegir les lluites i les qui les defensen

a) Protecció Col·lectiva

Defensar qui defensa drets humans s'ha convertit en una estratègia imprescindible per enfortir les resistències i impedir que la violència corporativa les venci.

[Aura Lolita Chávez Ixcaquic i Marusia López Cruz](#)⁴³ ens donen algunes claus bàsiques per repensar les formes de protecció, des d'una mirada integral i col·lectiva:

1. Tenir arrelament al territori, comptar amb un teixit social fort, solidari i ben organitzat, com a fre a la violència i els intents de dividir o aturar la defensa del territori.
2. Consolidar models de convivència i resistència que rebutgin les violències i se centrin en la cura i la protecció de tota la xarxa de la vida.
3. Generar processos de sanació dels processos històrics de violència, colonització i extermini, a través de l'espiritualitat, la cultura i els espais segurs entre les dones.
4. Impulsar el reconeixement del lideratge, la paraula i les aportacions de les dones, dins de les famílies, les comunitats i els espais organitzatius. Reconèixer les defensores com a subjectes polítiques.

APRENEM DE...

[Casa La Serena](#) de Mèxic és un espai de descans i sanació per a defensores de drets humans, on es busca la "Protecció Integral Feminista", basada en la seguretat física, la seguretat digital, l'autocura, cura col·lectiva i la sanació.

43. (2020) ["Protección colectiva para defender el territorio, defensa del territorio para proteger la vida"](#), JASS & Fund for Global Human Rights.

b) Solidaritat internacional i acompanyament

Des de la [Iniciativa Mesoamericana de Defensores](#), també ens conviden a repensar el rol de la comunitat internacional en els processos d'acompanyament i protecció:

1. Revisar les narratives, qüestionar alguns models de protecció individualitzada i construir un llenguatge que doni compte de la urgència d'avançar cap a canvis sistèmics.
2. Enfortir els processos de protecció col·lectiva des dels sabers i orientacions de les comunitats i les dones i donar suport a les pròpies formes d'autoprotecció.
3. Teixir noves aliances i enfortir les existents, sense imposar models.
4. Construir una solidaritat que no només miri cap al sud amb preocupació, sinó que sigui activa en la denúncia de les polítiques colonials, les empreses extractives i les formes de consum dels països del nord.

c) Autodefensa digital feminista, contra la violència masclista i la vigilància estatal

Com afirma [Julie Gommès](#): la seguretat ha d'englobar les nostres identitats físiques i electròniques. Protegir el teu cos, el teu dret a expressar-te, a la cooperació, a l'anonimat... Per això, col·lectius ciberfeministes com [Sursiendo](#) o [Donestech](#) comparteixen eines per a l'autodefensa digital feminista des d'una mirada integral.

T'HAS PLANTEJAT... ?

Podeu aprendre amb [Security in a box](#) a fer servir el vostre smartphone de manera segura. O cercar estratègies contra la violència de gènere en línia a [Dominemos la tecnología!](#)

d) Lluitar contra la necropolítica

Fer front a la necropolítica suposa treballar en dos eixos:

1. Desobeir les polítiques migratòries: teixir xarxes de solidaritat per a persones en trànsit, impulsar espais d'acollida per a persones migrants i exiliades, crear projectes cooperatius i opcions de treball digne.

APRENEM DE..

La [xarxa Artea](#) a Euskal Herria és un projecte comunitari d'acollida de persones migrants i impuls de la sobirania alimentària, que no para de créixer. A casa seva –cedides, llogades i okupades–, les persones en trànsit es poden prendre un respir, i les que volen quedar-se troben un lloc per viure i sumar-se als projectes d'economia comunitària que tenen en marxa.

2. Atacar la indústria militar i la securització de la vida:

- Boicot (públic i individual) a la [banca armada](#) i a les empreses involucrades en conflictes (com proposa la [campanya BDS](#) contra l'apartheid israelià).
- Sumar-se a l' [objecció fiscal a la despesa militar](#).
- Apostar per la seguretat col·lectiva i comunitària, fugint dels discursos punitivistes. "Em cuiden les meves amigues no la policia".

APRENEM DE..

A Córdoba (Argentina) l'organització [Casa Comunidad](#) construeix una proposta d'autodefenses col·lectives als barris, des d'una mirada integral de la seguretat que té en compte la violència masclista, la desigualtat i el racisme, i que aposta per cercar estratègies de protecció de les dones que enfronten situacions de violència des dels territoris i les xarxes feministes.

"Bake portua" va ser una mobilització feminista per denunciar que s'utilitzi el port de Bilbao per exportar armes a països en conflicte.

3

UNA PROPOSTA
PER ENFORTIR
LES NOSTRES LLUITES I PRÀCTIQUES

COM TENIR CURA DE LES RESISTÈNCIES EN TEMPS DE NECROPOLÍTICA?

Molta por i més valor

Com afirma [Yayo Herrero](#), "ser valent és intentar teixir amb altres un fil que lliga el reconeixement de la violència, la por i el dolor amb una resistència que s'entesta a transformar-los en vida i alegria."⁴⁴

Assumir

- ... que el planeta està en flames
- ... que hem de renunciar a la vida consumista que ens venen els mitjans
- ...que anar a contracorrent té riscos
- ... que totes som vulnerables davant de la violència corporativa
- ...que mentre nosaltres vivim, per a altres la seva vida és fugir

Sense paraitzar-nos. Sense que la por i la culpa ens aturin.

Comprometre'ns a la defensa del territori, a la defensa de vides dignes per a totes.

Buscar el valor en la força col·lectiva. L'esperança en la convicció que podem viure d'una altra manera.

La vulnerabilitat no és una cosa que cal gestionar, és una cosa que cal acollir i acompanyar, que ens ha de servir per generar una força col·lectiva

Mònica Guiteras

44. Yayo Herrero (23/07/2021) "[Ausencia de miedo y extravío del valor](#)" [ctxt.es](#)

La militància de l'alegria, una militància existencial

Com vam escriure amb Juan Hernández:⁴⁵ resistir davant les lògiques capitalistes, racistes i feixistes implica una forma de vida, ens empeny a comprometre'ns, a passar d'una militància del temps lliure a formes de militància que transformin les nostres vides.

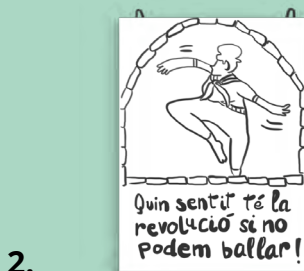
Tanmateix, també tenim clar que aquest compromís no se'ns pot endur la vida, que cal trobar equilibris entre la cura del col·lectiu i la cura personal. Com diuen des de SOF i XXK⁴⁶ "no sacrifiquem la vida avui per un futur diferent, sinó que volem construir un futur radicalment diferent apostant per la vida que ja existeix".

45. Juan Hernández i Júlia Martí (2021) "[¿Cómo enfrentar la crisis desde los movimientos sociales en tiempos de pandemia?](#)", OMAL.

46. Us recomanem la reflexió sobre els temps que comparteixen SOF i Col·lectiva XXK (2021) en aquest article "[Juntas y revueltas: explorando territorios de la economía feminista](#)".

Des de la [Casa la Serena](#) comparteixen els següents principis sobre autocura, cura col·lectiva i sanació:

La importància de mirar-nos com a subjectes polítics que practiquen per a elles el que desitgen per a altres persones.

El dret de les defensores al goig, al plaer, al gaudi del seu propi cos i a enfortir els llaços afectius.

Cal estar en permanent revisió i des-construcció.

L'esgotament inhibeix la nostra capacitat de resposta i atenció.

Generar una cultura sobre això, generar mecanismes de resolució de conflictes, etc.

Cultivar l'espiritualitat, la connexió i l'arrelament amb la vida i la natura són actes transformadors.

Aliances entre diferents, solidaritats entre iguals

La complexitat d'opressions i violències que enfrontem i la diversitat de contextos i vivències dels quals lluitem sovint suposen obstacles per a l'articulació de lluites i la superació de les divisions en les resistències.

Com aconseguir teixir aliances que sumin, que ens facin més fortes?

1. Assumir el reconeixement i la reparació dels deutes de gènere i racials. No podrem construir res juntes si abans no revisem i reparem les pràctiques masclistes, racistes i colonials que també travessen les nostres lluites i pràctiques quotidianes
2. Fugir de les olimpíades d'opressions i apostar per la interseccionalitat real. Assumir que el meu patiment no invalida el de les altres és un pas necessari per construir estratègies de resistència que no silenciïn cap veu i que tinguin en compte totes les opressions
3. Responsabilitzar-nos dels nostres privilegis. Deixar de mirar-nos el melic, comprometre'ns amb altres lluites encara que no ens afectin directament, reconèixer les desigualtats als nostres espais, sortir de la culpa i actuar des d'allò que està a les nostres mans
4. Teixir aliances horitzontals i respectuoses. Reconèixer-nos iguals, deixar de banda el paternalisme, escoltar-nos, respectar els temps i les formes diverses
5. Tenir cura dels processos, sostenir les companyes que participen en espais amplis i mixtos, reconèixer les dificultats de construir des de diferents cultures polítiques

4

UNA PROPOSTA
D'ACCIO

UNA AGENDA ECOFEMINISTA INTERNACIONAL CONTRA EL PODER CORPORATIU

1. Aturar l'activitat de les multinacionals.

No poden continuar amb via lliure als territoris i sobre els nostres cossos. Aquestes "indústries de la mort" que exploren la feina i la vida han de deixar d'existir. Ja no és un impacte, el planeta està agonitzant.

2. Visibilitzar com opera el poder corporatiu, desnaturar-ne les pràctiques i desmuntar-ne els relats.

Denunciar la precarització, feminització, racialització del treball i la desposseïció del cos-territori. Connectar territoris, explotacions, violències.

3. Condemnar crims corporatius.

Les empreses i els seus consells directius han de ser condemnades pels crims que han comès, s'han d'assenyalar els que han pres les decisions com a responsables. Els processos de cerca de justícia no poden suposar una revictimització.

4. Activar mecanismes de protecció de la vida, impulsar eines ecofeministes contra la necropolítica.

Respondre a la urgència, assolir petites victòries sense abandonar les lluites. Impulsar xarxes globals com a espais de respir, de solidaritat, protecció i reconeixement mutu.

5. Teixir internacionalisme feminista popular.

Lluitar contra les fronteres i les polítiques migratòries. Construir un internacionalisme des de territoris en lluita, amb espais formals i informals d'articulació.

6. Transformar els nostres estils de vida i de feina.

Reconèixer el deute ecològic i frenar l'externalització d'impactes cap al sud global. Tornar a dimensions més petites, recuperar el territori, allò públic i allò comunitari. Desplaçar el poder corporatiu per recuperar la vida.

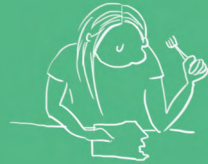
7. Defensar els drets col·lectius, garantir vides dignes per a totes.

Dignificar les cures, garantir l'accés a educació, sanitat, energia, aigua, alimentació, habitatge, etc. Construir espais d'autodefensa per assolir vides dignes i lliures de violències.

Aquestes són les fonts de les imatges utilitzades: generoconclase.org, rosallux-ba.org, latfem.org, wriirg.org, ruizhealytimes.com, elperiodico.com, elpais.com, nicaleaks.com, capiremov.org, ctxt.es, jornalerasenlucha.org, udapt.org, foi.org, 20minutos.es, elcorreo.com, ela.eus, aliente.org.

Esperem que aquestes pàgines
serveixin de llavor per
per moltes més accions i aliances
ecofeministes !!!

Lluites en defensa de la vida i el territori davant de la desposseïció? Et preocupa el poder desorbitat que acumulen les empreses transnacionals?

Formes part d'algun col·lectiu? Voleu unir feminisme, anticapitalisme, ecologisme... i interseccionalitzar lluites? Us interessa conèixer altres organitzacions i resistències?

En aquest manual no trobareu respostes ni receptes tancades, però sí una proposta col·lectiva que hem teixit des de diferents col·lectius i territoris per impulsar les lluites ecofeministes contra el poder corporatiu.

Les idees que trobareu les vam començar a dibuixar el maig del 2021 en un espai de debat virtual entre feministes d'Amèrica Llatina i Europa que, des de diferents àmbits, estem confrontant el poder corporatiu.

1 _ 2 _ 3

LIBROS
EN ACCIÓN

